

I. DISPOSICIONS GENERALS

CAP DE L'ESTAT

10727 *Llei 42/2015, de 5 d'octubre, de reforma de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'Enjudiciament Civil.*

FELIPE VI

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegen i entenguen aquesta llei.

Sapieu: Que les Corts Generals han aprovat la llei següent i jo la sancione:

PREÀMBUL

I

Els avanços en l'ús de les noves tecnologies de comunicació constitueixen un valuós instrument per al desenvolupament de les actuacions de l'Administració de justícia, així com en la seua relació amb els professionals i els ciutadans.

La Llei 1/2000, de 7 de gener, d'Enjudiciament Civil, en la seua redacció original ja va arreplegar part d'aquestes inquietuds quan va regular l'ús de tècniques i mitjans electrònics, informàtics i telemàtics per part de l'Administració de justícia i d'aquells que acrediten tindre disposició dels dits mitjans. Aquesta previsió, junt amb la Llei 18/2011, de 5 de juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en l'Administració de justícia, que estableix el deure d'utilitzar els mitjans electrònics per als professionals de la justícia i de les oficines judicials, així com l'obligació de les administracions competents de dotar d'aquests mitjans i el dret dels ciutadans a relacionar-se electrònicament amb l'Administració de justícia, van suposar un pas molt important en el desenvolupament de les noves tecnologies.

No obstant això, no s'ha aconseguit una aplicació generalitzada dels mitjans electrònics com a manera normal de tramitació dels procediments judicials i de relacionar-se l'Administració de justícia amb els professionals i amb els ciutadans. Per això, constitueix una necessitat imperiosa escometre una reforma en profunditat de les diferents actuacions processals per a generalitzar i donar major rellevància a l'ús dels mitjans telemàtics o electrònics, i atorgar caràcter subsidiari al suport paper. Així, no sols s'aconseguirà una major eficàcia i eficiència en la tramitació dels procediments, sinó també estalvi de costos a l'Estat i als ciutadans i es reforçaran les garanties processals. És a dir, estarem davant d'un nou concepte d'Administració de justícia i serà un pas més per a millorar el servei públic que la constitueix.

II

En la línia indicada, s'estableix una data concreta per a fer efectiva la implantació de les noves tecnologies en l'Administració de justícia. A partir de l'1 de gener de 2016, tots els professionals de la justícia i òrgans judicials i fiscalies estaran obligats a emprar els sistemes telemàtics existents en l'Administració de justícia per a la presentació d'escrits i documents i la realització d'actes de comunicació processal, i l'administració competent, les altres administracions, els professionals i els organismes que agrupen els col·lectius hauran d'establir els mitjans necessaris perquè això siga una realitat.

S'estableixen normes generals per a la presentació d'escrits i documents per mitjans telemàtics, la qual cosa es podrà fer tots els dies de l'any, durant les vint-i-quatre hores, i s'aplica el mateix règim per als escrits peremptoris, amb independència del sistema utilitzat

de presentació. Es desenvolupen les garanties que han de reunir els justificants que acrediten la presentació dels documents i es realitzen les adaptacions necessàries quant al trasllat de còpies dels documents presentats, així com al seu valor probatori.

Amb la finalitat que la comunicació electrònica siga la manera habitual d'actuar en l'Administració de justícia també en relació amb els ciutadans, s'estableix expressament que els actes de comunicació es podran realitzar en l'adreça electrònica habilitada pel destinatari o per mitjà d'un altre sistema telemàtic, encara que això serà possible a partir de l'1 de gener de 2017. Així mateix, s'incrementa la seguretat jurídica dels interessats establint noves mesures que garantisquen el coneixement de la posada a disposició dels actes de comunicació, com és l'enviament d'avisos de notificació, sempre que això siga possible, als dispositius electrònics designats.

D'altra banda, com a reflex de l'avanç tecnològic, s'introdueix la previsió d'identificació de l'adreça de correu electrònic i el número de telèfon del demandat com una de les dades que pot ser d'utilitat per a la seua localització. Es regula, també, quines persones han d'utilitzar amb caràcter obligatori els mitjans electrònics, entre les quals les persones jurídiques, i s'estableix com a data límit perquè això s'aplique l'1 de gener de 2017.

Però, a més, es realitza una aplicació global dels mitjans telemàtics a les diferents actuacions processals. L'ús dels mitjans telemàtics s'estén també a la tramitació dels exhorts, manaments i oficis, l'exhibició de documents en compliment de diligències preliminars o presentació d'informes pericials.

Finalment, com a novetat, en matèria de representació s'inclouen nous mitjans per a l'atorgament de l'apoderament apud acta per mitjà de compareixença electrònica, així com per a acreditar-la en l'àmbit exclusiu de l'Administració de justícia, per mitjà de la seua inscripció en l'arxiu electrònic d'apoderaments apud acta que es crearà a aquest efecte i que entrarà en vigor l'1 de gener de 2017. Això comporta la modificació de la Llei 18/2011, de 5 de juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en l'Administració de justícia.

III

La Llei 1/2000, de 7 de gener, d'Enjudiciament Civil, va establir una nova regulació dels actes de comunicació, en la qual tant els litigants com els seus representants assumien un paper més actiu i eficaç. L'exposició de motius de la Llei d'Enjudiciament Civil ja va destacar, com a peça important d'aquest nou disseny, els procuradors dels tribunals, i va posar de manifest que, per la seua condició de representants de les parts i de professionals amb coneixements tècnics sobre el procés, estaven en condicions de rebre notificacions i de dur a terme el trasllat a la part contrària de molts escrits i documents, i hui són els responsables dels serveis de recepció i pràctica de les notificacions. Les reformes empreses amb posterioritat, en particular la Llei 13/2009, de 3 de novembre, de reforma de la legislació processal per a la implantació de la nova oficina judicial, que reforçava el paper dels serveis comuns, van establir les bases per a posar les noves tecnologies al servei dels ciutadans que es veuen en la necessitat d'acudir als tribunals.

En tot aquest procés de modernització de la justícia, la figura del procurador, amb gran arrelament històric en el nostre ordenament jurídic, ha tingut una intervenció directa i activa, i en aquests moments està destinada a jugar un paper dinamitzador de les relacions entre les parts, els seus advocats i les oficines judicials. Els procuradors han anat assumint, a mesura que la situació ho ha anat requerint, en virtut de la seua condició de cooperadors de l'Administració de justícia, un major protagonisme en les tasques de gestió i tramitació dels procediments judicials, i han exercit en part funcions que hui en dia compatibilitzen amb la seua originària funció de representants processals dels litigants. Així, la Llei 37/2011, de 10 d'octubre, de mesures d'agilització processal, especialment amb la reforma duta a terme en l'article 26 de la Llei d'Enjudiciament Civil, ha accentuat aquesta condició que caracteritza des de fa temps l'actuació del procurador quan exerceix la seua funció com a col·laborador de l'Administració de justícia, en la línia marcada pel Llibre Blanc de la Justícia elaborat en el si del Consell General del Poder Judicial, que ja va posar en relleu la necessitat de considerar «la conveniència de tendir a un sistema en el qual, mantenint

la figura del procurador com a representant dels ciutadans davant dels tribunals, puga al mateix també assumir altres funcions de col·laboració amb els òrgans jurisdiccionals i amb els advocats directors de la defensa de les parts en el procediment, concretament en el marc dels actes de comunicació, en les fases processals de prova i d'execució i en els sistemes de venda forçosa de béns embargats, en els termes i amb les limitacions que s'estableixen en altres parts d'aquest estudi».

La present llei continua en la direcció indicada i parteix, igualment, de la condició del procurador com a col·laborador de l'Administració de justícia a qui correspon la realització de totes aquelles actuacions que siguen necessàries per a l'impuls i la bona marxa del procés.

Així, es reforça l'elenc d'atribucions i obligacions dels procuradors respecte de la realització dels actes de comunicació a les persones que no són el seu representat. La reforma parteix de la dualitat actual del sistema mantenint les possibilitats de la seua realització, bé pels funcionaris del cos d'auxili judicial, bé pel procurador de la part que així ho sol·licite, a costa seua, i en ambdós casos sota la direcció del secretari judicial. Però exigeix que, en tot escrit pel qual s'inicie un procediment judicial, d'execució o instància judicial, el sol·licitant haja d'expressar la seua voluntat respecte d'això, i s'entén que, si no indica res, seran practicades pels funcionaris judicials. No obstant això, aquest règim no serà aplicable al Ministeri Fiscal ni aquells processos seguits davant de qualsevol jurisdicció en la qual regisca el que disposa l'article 11 de la Llei 52/1997, de 27 de novembre, d'Assistència Jurídica a l'Estat i Institucions Públiques.

Com a novetat destacable, s'atribueix als procuradors la capacitat de certificació per a realitzar tots els actes de comunicació, la qual cosa els permetrà la seua pràctica amb el mateix abast i efectes que els realitzats pels funcionaris del cos d'auxili judicial i, amb això, se'ls eximeix de la necessitat de veure's assistits per testimonis, la qual cosa redundarà en l'agilització del procediment. De manera correlativa, en l'exercici de les mencionades funcions, sense perjudici de la possibilitat de substitució per un altre procurador d'acord amb el que preveu la Llei Orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del Poder Judicial, els procuradors hauran d'actuar necessàriament de manera personal i indelegable, amb ple sotmetiment als requisits processals que regeixen cada acte, sota l'estricta direcció del secretari judicial i control judicial, i es preveu expressament que la seua actuació serà impugnabile davant del secretari judicial i que contra el decret resolutiu d'aquesta impugnació es podrà interposar, al seu torn, recurs de revisió davant del tribunal.

Directament relacionat amb l'actuació dels procuradors, per a unificar les diferents pràctiques forenses que es desenvolupen en els tribunals en relació amb els procediments de comptes jurats de procuradors i reclamació d'honoraris dels advocats, s'estableix expressament per a aquests procediments la no-exigència de postulació i, en conseqüència, l'absència de costes processals, tal com arreplega reiteradament la jurisprudència del Tribunal Suprem.

IV

D'altra banda, s'aprofita la present reforma per a introduir modificacions en la regulació del judici verbal amb la finalitat de reforçar les garanties derivades del dret constitucional a la tutela judicial efectiva, que són fruit de l'aplicació pràctica de la Llei d'Enjudiciament Civil i que demanen els diferents operadors jurídics.

Entre les modificacions realitzades cal destacar la introducció de la contestació escrita, la qual haurà de presentar-se en el termini de deu dies, la meitat del termini establert per al procediment ordinari, amb això es generalitza la previsió que ja es recollia per a determinats procediments especials, la qual cosa ha comportat l'adequació de tots els preceptes relacionats amb el tràmit del judici verbal i dels processos la regulació dels quals es remet a aquest, incloent-hi la Llei 60/2003, de 23 de desembre, d'Arbitratge. La mateixa rellevància ha d'atribuir-se a la regulació, en aquells supòsits en què siga procedent, del tràmit de conclusions en el judici verbal, així com del règim de recursos de les resolucions sobre prova. De la mateixa manera, sempre que el tribunal ho considere pertinent, s'atorga

a les parts la possibilitat de renunciar a la celebració del tràmit de vista i s'exigeix que s'anuncie amb antelació la proposició de la prova de l'interrogatori de la part.

D'altra banda, s'estableix la necessitat que s'aporte la minuta de la proposició de prova en l'audiència prèvia del judici ordinari per escrit, sense perjudici de reproduir-se verbalment o completar-se en l'acte, a fi d'afavorir el desenvolupament dels tràmits posteriors, per no estar ja present en l'acte el secretari judicial.

També s'aborda la successió processal de l'executant o executat quan l'execució ja està despatxada, davant de la llacuna legislativa existent i les diferents posicions adoptades pels tribunals.

V

Finalment, la reforma de la Llei d'Enjudiciament Civil dóna compliment a la sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea, de 14 de juny de 2012, en l'assumpte Banco Español de Crédito, C-618/10, on, després de l'examen de la regulació del procés monitori a Espanya, en relació amb la Directiva 93/13/CEE del Consell, de 5 d'abril de 1993, sobre les clàusules abusives en els contractes subscrits amb consumidors, va declarar que la normativa espanyola no es correspon amb el dret de la Unió Europea en matèria de protecció dels consumidors, en la mesura «que no permet que el jutge que coneix d'una demanda en un procés monitori, encara que dispose dels elements de fet i de dret necessaris a aquest efecte, examine d'ofici –in limine litis ni en cap fase del procediment– el caràcter abusiu d'una clàusula sobre interessos de demora continguda en un contracte subscrit entre un professional i un consumidor, quan aquest últim no haja formulat oposició». Per aquesta raó s'introdueix en l'article 815 de la Llei d'Enjudiciament Civil, en un nou apartat 4, un tràmit que permetrà al jutge, prèviament que el secretari judicial acorde realitzar el requeriment, controlar l'eventual existència de clàusules abusives en els contractes en què es basen els procediments monitoris que es dirigeixen contra consumidors o usuaris i, si és el cas, després de donar audiència a ambdós parts, resoldre el que corresponga, sense que això produïska efecte de cosa jutjada, com exigeix la normativa europea.

Igualment, es dóna cobertura a la sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea de 6 d'octubre de 2009 i al criteri consolidat en la nostra jurisprudència quan incorpora la possibilitat del control judicial de les clàusules abusives en el despatx d'execució de laudes arbitrals, de la mateixa manera que ja està previst per als títols no judicials.

VI

Aquesta reforma serveix també per a dur a terme una primera actualització del règim de la prescripció que conté el Codi Civil, qüestió d'una gran importància en la vida jurídica i econòmica dels ciutadans.

A partir dels treballs de la Comissió General de Codificació, s'acurta el termini general de les accions personals de l'article 1964, i s'estableix un termini general de cinc anys. Amb això s'obté un equilibri entre els interessos del creditor en la conservació de la seua pretensió i la necessitat d'assegurar un termini màxim. La disposició transitòria relativa a aquesta matèria permet l'aplicació a les accions personals nascudes abans de l'entrada en vigor d'aquesta llei, d'un règim també més equilibrat, produint efecte el nou termini de cinc anys.

VII

Finalment, s'aprofita la reforma per a incloure aquelles modificacions que es consideren més necessàries en relació amb la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'Assistència Jurídica Gratuïta, a fi d'adequar-la a la realitat actual. La reforma continua configurant el sistema de justícia gratuïta com un servei públic, finançat amb fons públics i prestat fonamentalment per l'advocacia i la procuradoria.

En la reforma de la Llei d'Assistència Jurídica Gratuïta, pot destacar-se un primer grup de modificacions que respon a la necessitat de resoldre els diversos dubtes interpretatius que s'han plantejat i que han acabat per posar en perill la uniformitat en l'aplicació del model i, per consegüent, la igualtat en l'accés al dret a l'assistència jurídica gratuïta. A aquesta finalitat responen les modificacions relatives a la precisió que el reconeixement del dret per circumstàncies sobrevingudes no té caràcter retroactiu, que les aportacions del sistema seran proporcionals en els supòsits de pluralitat de litigants amb dret a assistència jurídica gratuïta, o en relació amb els efectes de la sol·licitud sobre la caducitat o prescripció.

Un segon bloc de canvis són els que afecten la definició dels supòsits que permetran el reconeixement d'aquest dret, i establiran una casuística més àmplia que l'existent fins ara.

Es manté el reconeixement del dret d'assistència jurídica gratuïta a determinades víctimes en els termes introduïts pel Reial Decret Llei 3/2013, de 22 de febrer, pel qual es modifica el règim de taxes en l'àmbit de l'Administració de justícia i el sistema d'assistència jurídica gratuïta, amb independència dels seus recursos econòmics (víctimes de violència de gènere, de terrorisme i d'explotació d'éssers humans, menors i persones amb discapacitat intel·lectual o malaltia mental). Aquest accés s'acompanya d'una atenció o assessorament jurídic especialitzat des del moment d'interposició de la denúncia, i s'estableix un torn especial de designació de professionals per a assegurar aquesta labor d'assessorament previ, seguint les previsions que també recullen les normes de la Unió Europea. Aquest és el cas de la Directiva 2011/36/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 5 abril de 2011, relativa a la prevenció i lluita contra l'explotació d'éssers humans i a la protecció de les víctimes i per la qual se substitueix la Decisió Marc 2002/629/JAI del Consell.

A més, aquestes víctimes seran defensades per un mateix advocat en tots els procediments, sempre que siga possible, amb la qual cosa es garanteix la seua intimitat i es disminueix la possibilitat de revictimització. I, d'altra banda, s'impedeix que qualsevol implicat, i no sols l'agressor, en actes de violència contra qualsevol de les esmentades víctimes que siga drethavent de la víctima puga obtindre el mencionat benefici. Com a conseqüència d'aquestes reformes s'adapta la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.

En la lluita contra el terrorisme, es reconeixen les associacions que tenen com a fi la promoció i defensa dels drets de les víctimes de terrorisme l'assistència jurídica gratuïta, amb independència dels seus recursos econòmics. Això suposa la reforma de la Llei 29/2011, de 22 de setembre, de reconeixement i protecció integral a les víctimes del terrorisme.

La reforma, per a garantir una major equitat, inclou dins de la unitat familiar de quatre o més membres, les famílies nombroses, amb independència del seu nombre, de manera que s'augmenta la cobertura del sistema.

En l'àmbit penal, com a conseqüència de l'aprovació de la Directiva 2013/48/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 22 d'octubre de 2013, sobre el dret a l'assistència de lletrat en els processos penals i en els processos relatius a l'ordre de detenció europea, es reconeix expressament a les persones reclamades i detingudes com a conseqüència d'una ordre europea de detenció i entrega la presència d'advocat del torn d'ofici si no els ha sigut designat. Així mateix, per a garantir els drets tant dels beneficiaris com dels advocats, s'assenyala expressament que en l'àmbit penal es prestarà l'assistència sense necessitat d'acreditar insuficiència de recursos, sense perjudici d'abonar els honoraris meritats si no se'ls reconeix el dret.

D'acord amb la Directiva 2008/52/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 21 de maig de 2008, sobre alguns aspectes de la mediació en assumptes civils i mercantils, els estats membres han d'encoratjar els professionals del dret perquè informen els seus clients de les possibilitats que ofereix la mediació. En consonància amb aquesta previsió comunitària, la disposició adicional segona de la Llei 5/2012, de 6 de juliol, de Mediació en Assumptes Civils i Mercantils, va establir que les administracions públiques competents procuraran incloure la mediació dins de l'assessorament i orientació gratuïts previs al

procés, previstos en l'article 6 de la Llei de 1/1996, de 10 de gener, d'Assistència Jurídica Gratuïta, en la mesura que permeta reduir tant la litigiositat com els seus costos, de manera que amb la reforma es compleix aquesta previsió. Així, s'inclou expressament dins de la prestació relativa a l'assessorament i orientació gratuïts el dret del beneficiari de l'assistència jurídica gratuïta a rebre tota la informació relativa a la mediació i altres mitjans extrajudicials de solució de conflictes com a alternativa al procés judicial. No obstant això, l'obligació de facilitar aquesta informació no suposa que hagen d'assumir-se les despeses generades en la sessió informativa a què es refereix la Llei 5/2012, de 6 de juliol, de Mediació en Assumptes Civils i Mercantils.

El tercer grup de reformes afecta el funcionament del sistema. Es promou el desenvolupament de la tecnologia, i es regula la presentació de la sol·licitud, recerca de dades i comunicació de la resolució als òrgans per mitjans tecnològics.

Entre les disfuncions detectades aquests últims anys d'aplicació de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'Assistència Jurídica Gratuïta, estan les situacions de discordança en les dades aportades pels sol·licitants amb la realitat. Per a tractar de donar una solució, s'augmenten les facultats d'indagació patrimonial per part de les comissions d'assistència jurídica gratuïta, de tal manera que no sols es requerisca a l'Administració tributària la confirmació de les dades, sinó que també es podrà instar el cadastre, la Seguretat Social i els registres de la propietat i mercantils i, en general, aquells altres que permeten comprovar per mitjans electrònics la informació proporcionada en la sol·licitud. Igualment, la informació que s'ha de comprovar no és només la relativa a rendes o ingressos, sinó que també es prendrà en consideració el patrimoni. Per a garantir la protecció de dades, s'exigeix el consentiment exprés del sol·licitant i, si és el cas, del seu cònjuge o parella de fet perquè es necessita la comprovació de les seues dades fiscals, com a integrant de la unitat familiar.

Aquest plantejament es completa també amb la possibilitat que el jutge competent revoque el dret si aprecia temeritat o abús del dret en la pretensió emparada pel dret d'assistència jurídica gratuïta.

Igualment s'estableix que el procediment de revocació del dret de justícia gratuïta a realitzar per la Comissió ha de ser amb audiència de l'interessat i amb resolució motivada, i s'atribuirà a aquesta també el tràmit per a la declaració que el beneficiari ha arribat a millor fortuna. Finalment, per a agilitzar la tramitació i resolució judicial de les impugnacions realitzades a les resolucions de la Comissió sobre justícia gratuïta, s'amplia el termini a deu dies per a la seua interposició, i s'estableix un procediment per escrit i s'elimina la vista, llevat d'excepcions.

Quant a la composició de les comissions, se n'exclou el Ministeri Fiscal, la qual cosa era reiteradament reclamada, i s'estableix, en conseqüència, en la presidència un sistema rotatori semestral entre els membres. Per a facilitar el funcionament de les comissions s'estableix un règim especial de substitucions del funcionari del Ministeri de Justícia que forma part d'aquesta.

En definitiva, la reforma de la Llei d'Assistència Jurídica Gratuïta suposa un impuls a la viabilitat del model espanyol de justícia gratuïta.

VIII

També s'escomet la reforma de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa, per a permetre que els funcionaris públics, que no tenen reconegut el dret de justícia gratuïta amb independència dels seus recursos, puguen comparéixer per si mateixos en defensa dels seus drets estatutaris, quan es referisquen a qüestions de personal que no impliquen separació d'empleats públics inamovibles, amb la qual cosa es recupera la regulació ja existent amb anterioritat a la Llei 10/2012.

Finalment, es modifica la Llei 10/2012, de 20 de novembre, per la qual es regulen determinades taxes en l'àmbit de l'Administració de justícia i de l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses, per a transposar els pronunciaments del Tribunal Constitucional respecte a la possibilitat de realitzar el pagament de la taxa en el termini atorgat per a l'esmena de l'acreditació d'haver realitzat l'autoliquidació.

Article únic. *Modificació de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'Enjudiciament Civil.*

La Llei 1/2000, de 7 de gener, d'Enjudiciament Civil, queda modificada de la manera següent:

U. Es modifica l'apartat 2 de l'article 14, que queda redactat de la manera següent:

«2. Quan la llei permeta al demandat cridar un tercer perquè intervinga en el procés, es procedirà d'acord amb les regles següents:

1a. El demandat sol·licitarà del tribunal que siga notificada al tercer la litispendència del judici. La sol·licitud haurà de presentar-se dins del termini atorgat per a contestar a la demanda.

2a. El secretari judicial ordenarà la interrupció del termini per a contestar a la demanda amb efectes des del dia que es va presentar la sol·licitud, i acordarà oir el demandant en el termini de deu dies, i el tribunal resoldrà per mitjà d'una interlocutòria el que siga procedent.

3r. El termini concedit al demandat per a contestar a la demanda es reprendrà amb la notificació al demandat de la desestimació de la seua petició o, si és estimada, amb el trasllat de l'escrit de contestació presentat pel tercer i, en tot cas, en expirar el termini concedit a aquest últim per a contestar a la demanda.

4t. Si comparegut el tercer el demandat considera que el seu lloc en el procés ha de ser ocupat per aquell, es procedirà d'acord amb el que disposa l'article 18.

5é. En cas que en la sentència siga absolut el tercer, les costes es podran imposar a qui va sol·licitar la seua intervenció d'acord amb els criteris generals de l'article 394.»

Dos. Es modifiquen els apartats 1 i 2 de l'article 23 i s'hi afigen els apartats 4, 5 i 6, que queden redactats de la manera següent:

«1. La compareixença en judici serà per mitjà de procurador, que haurà de ser llicenciat en dret, graduat en dret o un altre títol universitari de grau equivalent, habilitat per a exercir la seua professió en el tribunal que conega del judici.

2. No obstant el que disposa l'apartat anterior, podran els litigants comparèixer per si mateixos:

1r. En els judicis verbals la determinació dels quals s'haja efectuat per raó de la quantia i aquesta no excedisca 2.000 euros, i per a la petició inicial dels procediments monitoris, d'acord amb el que preveu aquesta llei.

2n. En els judicis universals, quan es limite la compareixença a la presentació de títols de crèdit o drets, o per a concórrer a juntes.

3r. En els incidents relatius a impugnació de resolucions en matèria d'assistència jurídica gratuïta i quan se sol·liciten mesures urgents amb anterioritat al judici.

4. En els termes establits en aquesta llei, correspon als procuradors la pràctica dels actes processals de comunicació i la realització de tasques d'auxili i cooperació amb els tribunals.

5. Per a la realització dels actes de comunicació, tindran capacitat de certificació i disposaran de les credencials necessàries.

En l'exercici de les funcions previstes en aquest apartat, i sense perjudici de la possibilitat de substitució per un altre procurador d'acord amb el que preveu la Llei Orgànica del Poder Judicial, actuaran de manera personal i indelegable i la seua actuació serà impugnable davant del secretari judicial d'acord amb la tramitació prevista en els articles 452 i 453. Contra el decret resolutiu d'aquesta impugnació es podrà interposar un recurs de revisió.

6. Per a la pràctica dels actes processals i la resta de funcions atribuïdes als procuradors, els col·legis de procuradors organitzaran els serveis necessaris.»

Tres. Es modifica l'article 24, que queda redactat de la manera següent:

«Article 24. *Apoderament del procurador.*

1. El poder en què la part atorgue la seua representació al procurador haurà d'estar autoritzat per notari o ser conferit apud acta per compareixença personal davant del secretari judicial de qualsevol oficina judicial o per compareixença electrònica en la corresponent seu judicial.

2. La còpia electrònica del poder notarial de representació, informàtica o digitalitzada, s'adjuntarà al primer escrit que el procurador presente.

3. L'atorgament apud acta per compareixença personal o electrònica haurà de ser efectuat al mateix temps que la presentació del primer escrit o, si és el cas, abans de la primera actuació, sense necessitat que concórrega el procurador al dit atorgament. Aquest apoderament podrà igualment acreditar-se per mitjà de la certificació de la seua inscripció en l'arxiu electrònic d'apoderaments apud acta de les oficines judicials.»

Quatre. Es modifica el numeral 7é de l'apartat 2 de l'article 26, que queda redactat de la manera següent:

«7é. A pagar totes les despeses que s'hagen causat a instància seua, excepte els honoraris dels advocats i els corresponents als pèrits, les taxes per l'exercici de la potestat jurisdiccional i els depòsits necessaris per a la presentació de recursos, llevat que el poderdant li haja entregat els fons necessaris per al seu abonament.»

Cinc. Es modifica el numeral 1r de l'apartat 2 de l'article 31, que queda redactat de la manera següent:

«2. Se n'exceptuen només:

1r. Els judicis verbals la determinació dels quals s'haja efectuat per raó de la quantia i aquesta no excedisca 2.000 euros, i la petició inicial dels procediments monitoris d'acord amb el que preveu aquesta llei.»

Sis. Es modifica l'article 34, que queda redactat de la manera següent:

«Article 34. *Compte del procurador.*

1. Quan un procurador haja d'exigir del seu poderdant morós les quantitats que aquest li deu pels drets i despeses que haja proveït per a l'assumpte, podrà presentar davant del secretari judicial del lloc en què aquest radica el compte detallat i justificat, en què manifeste que li són degudes i no satisfetes les quantitats que en resulten i que reclama. El mateix dret que els procuradors tindran els seus hereus respecte als crèdits d'aquesta naturalesa que aquells els deixen. No serà preceptiva la intervenció d'advocat ni procurador.

2. Presentat el compte i admés pel secretari judicial, aquest requerirà el poderdant perquè pague la suma o impugne el compte per ser indegut, en el termini de deu dies, amb l'advertència de constrenyiment si no paga ni formula impugnació.

Si, dins de l'esmentat termini, el poderdant s'hi oposa, el secretari judicial ho traslladarà al procurador per tres dies perquè es pronuncie sobre la impugnació. A continuació, el secretari judicial examinarà el compte i les actuacions processals, així com la documentació aportada, i dictarà, en el termini de deu dies, un decret que determinarà la quantitat que haja de satisfer-se al procurador, amb l'advertència de constrenyiment si el pagament no s'efectua dins dels cinc dies següents a la notificació.

El decret a què es refereix el paràgraf anterior no serà susceptible de recurs, però no prejutjarà, ni tan sols parcialment, la sentència que pugua recaure en judici ordinari ulterior.

3. Si el poderdant no formula oposició dins del termini establert, es despatxarà l'execució per la quantitat a què ascendisca el compte.»

Set. Es modifica l'article 35, que queda redactat de la manera següent:

«Article 35. *Honoraris dels advocats.*

1. Els advocats podran reclamar davant de la part a la qual defensen el pagament dels honoraris que hagen meritat en l'assumpte, presentant una minuta detallada i manifestant formalment que aquells honoraris els són deguts i no han sigut satisfets. El mateix dret que els advocats tindran els seus hereus respecte als crèdits d'aquesta naturalesa que aquells els deixen. No serà preceptiva la intervenció d'advocat ni procurador.

2. Presentada aquesta reclamació, el secretari judicial requerirà el deutor perquè pague la suma o impugne el compte, en el termini de deu dies, amb l'advertència de constrenyiment si no paga ni formula impugnació.

Si, dins de l'esmentat termini, els honoraris s'impugnen per indeguts, caldrà ajustar-se al que disposen els paràgrafs segon i tercer de l'apartat 2 de l'article anterior.

Si s'impugnen els honoraris per excessius, el secretari judicial ho traslladarà a l'advocat per tres dies perquè es pronuncie sobre la impugnació. Si no s'accepta la reducció d'honoraris que se li reclama, el secretari judicial procedirà prèviament a la seua regulació d'acord amb el que preveuen els articles 241 i següents, llevat que l'advocat acredite l'existència de pressupost previ en un escrit acceptat per l'impugnant, i dictarà un decret que fixe la quantitat deguda, amb l'advertiment de constrenyiment si no es paga dins dels cinc dies següents a la notificació.

El decret no serà susceptible de recurs, però no prejutjarà, ni tan sols parcialment, la sentència que puga recaure en judici ordinari ulterior.

3. Si el deutor dels honoraris no formula oposició dins del termini establert, es despatxarà l'execució per la quantitat a què ascendisca la minuta.»

Huit. Es modifiquen els apartats 2 i 3 de l'article 52, que queden redactats de la manera següent:

«2. Quan les normes de l'apartat anterior no siguen aplicables als litigis en matèria d'assegurances, vendes a terminis de béns mobles corporals i contractes destinats al seu finançament, així com en matèria de contractes de prestació de serveis o relatius a béns mobles la subscripció dels quals haja sigut precedida d'oferta pública, serà competent el tribunal del domicili de l'assegurat, comprador o prestatari o el del domicili de qui haja acceptat l'oferta, respectivament, o el que corresponga d'acord amb les normes dels articles 50 i 51, a elecció del demandant.

3. Quan les normes dels apartats anteriors no siguen aplicables als litigis derivats de l'exercici d'accions individuals de consumidors o usuaris serà competent, a elecció del consumidor o usuari, el tribunal del seu domicili o el tribunal corresponent d'acord amb els articles 50 i 51.»

Nou. Es modifica l'apartat 1 de l'article 64, que queda redactat de la manera següent:

«1. La declinatòria s'haurà de proposar dins dels deu primers dies del termini per a contestar a la demanda, i tindrà l'efecte de suspendre, fins que siga resolta, el termini per a contestar i el curs del procediment principal, suspensió que declararà el secretari judicial.»

Deu. Es modifica l'apartat 1 de l'article 77, que queda redactat de la manera següent:

«1. Excepte el que disposa l'article 555 d'aquesta llei sobre l'acumulació de processos d'execució, només serà procedent l'acumulació de processos declaratius que se substancien pels mateixos tràmits o la tramitació dels quals es puga unificar sense pèrdua de drets processals, sempre que concórrega alguna de les causes expressades en aquest capítol.

Es considerarà que no hi ha pèrdua de drets processals quan s'acorde l'acumulació d'un judici ordinari i un judici verbal, que prosseguiran pels tràmits del judici ordinari, i el tribunal ordenarà en la interlocutòria per la qual acorde l'acumulació, si és necessari, retrotraure fins al moment de contestació a la demanda les actuacions del judici verbal que haja sigut acumulat, a fi que seguisca els tràmits previstos per al judici ordinari.»

Onze. Es modifica l'article 80, que queda redactat de la manera següent:

«Article 80. *Acumulació de processos en el judici verbal.*

En els judicis verbals, l'acumulació de processos que estiguen pendents davant del mateix tribunal la regularan les normes de la secció següent.»

Dotze. S'afig un apartat 4 a l'article 130, que queda redactat de la manera següent:

«4. El que preveuen els apartats anteriors s'entendrà sense perjudici del que puga establir-se per a les actuacions electròniques.»

Tretze. Es modifica l'article 135, que queda redactat de la manera següent:

«Article 135. *Presentació d'escrius, als efectes del requisit de temps dels actes processals.*

1. Quan les oficines judicials i els subjectes intervinents en un procés estiguen obligats a la utilització dels sistemes telemàtics o electrònics existents en l'Administració de justícia d'acord amb l'article 273, remetran i rebran tots els escrits, iniciadors o no, i la resta de documents a través d'aquests sistemes, llevat de les excepcions establides en la llei, de tal manera que estiga garantida l'autenticitat de la comunicació i quede constància fefaent de la remissió i la recepció íntegres, així com de la data en què aquestes es van fer. Això s'aplicarà també a aquells intervinents que, sense estar obligats, opten per l'ús dels sistemes telemàtics o electrònics.

Es podran presentar escrits i documents en format electrònic tots els dies de l'any durant les vint-i-quatre hores.

Presentats els escrits i documents per mitjans telemàtics, s'emetrà automàticament un rebut pel mateix mitjà, amb expressió del número d'entrada de registre i de la data i l'hora de presentació, en què es tindran per presentats a tots els efectes. En cas que la presentació tinga lloc en dia o hora inhàbil a efectes processals d'acord amb la llei, es considerarà efectuada el primer dia i hora hàbil següent.

Als efectes de prova i del compliment de requisits legals que exigisquen disposar dels documents originals o de còpies fefaents, caldrà ajustar-se al que preveu l'article 162.

2. Quan la presentació d'escrius peremptoris dins de termini pels mitjans telemàtics o electrònics a què es refereix l'apartat anterior no siga possible per interrupció no planificada del servei de comunicacions telemàtiques o electròniques, sempre que siga possible es disposaran les mesures perquè l'usuari siga informat d'aquesta circumstància, així com dels efectes de la suspensió, amb indicació expressa, si és el cas, de la pròrroga dels terminis d'imminent venciment. El remitent podrà procedir, en aquest cas, a la presentació en l'oficina judicial el primer dia hàbil següent adjuntant el justificant de la interrupció.

En els casos d'interrupció planificada haurà d'anunciar-se amb l'antelació suficient, i informar dels mitjans alternatius de presentació que en aquest cas siguen procedents.

3. Si el servei de comunicacions telemàtiques o electròniques resulta insuficient per a la presentació dels escrits o documents, s'haurà de presentar en suport electrònic en l'oficina judicial el mateix dia o el següent dia hàbil, junt amb el justificant expedit pel servidor d'haver intentat la presentació sense èxit. En aquests casos, s'entregarà rebut de la seua recepció.

4. Sense perjudici d'això, els escrits i documents es presentaran en suport paper quan els interessats no estiguen obligats a utilitzar els mitjans telemàtics i no hagen optat per això, quan no siguen susceptibles de conversió en format electrònic i en els altres supòsits previstos en les lleis. Aquests documents, així com els instruments o efectes que els acompanyen, quedaran depositats i custodiats en l'arxiu, de gestió o definitiu, de l'oficina judicial, a disposició de les parts, se'ls assignarà un número d'ordre, i es deixarà constància en l'expedient judicial electrònic de la seua existència.

En cas de presentació d'escrits i documents en suport paper, el funcionari designat per a això estamparà en els escrits d'iniciació del procediment i de qualssevol altres la presentació dels quals estiga subjecta a termini peremptori el corresponent segell en què es farà constar l'oficina judicial davant de la qual es presenta i el dia i hora de la presentació.

5. La presentació d'escrits i documents, siga quina siga la forma, si està subjecta a termini, podrà efectuar-se fins a les quinze hores del dia hàbil següent al del venciment del termini.

En les actuacions davant dels tribunals civils, no s'admetrà la presentació d'escrits en el jutjat que preste el servei de guàrdia.»

Catorze. Es modifica l'apartat 3 de l'article 146, que queda redactat de la manera següent:

«3. Els tribunals podran utilitzar mitjans tècnics de documentació i arxiu de les seues actuacions i dels escrits i documents que reben, amb les garanties a què es refereix l'apartat 1 de l'article 135 d'aquesta llei. També podran utilitzar mitjans tècnics de seguiment de l'estat dels processos i d'estadística relativa a aquests.»

Quinze. Es modifica el paràgraf primer de l'article 147, que queda redactat de la manera següent:

«Les actuacions orals en vistes, audiències i compareixences celebrades davant dels jutges o magistrats o, si és el cas, davant dels secretaris judicials, es registraran en suport apte per a la gravació i reproducció del so i la imatge i no es podran transcriure.»

Setze. Es modifica l'apartat 2 de l'article 151, que queda redactat de la manera següent:

«2. Els actes de comunicació al Ministeri Fiscal, a l'Advocacia de l'Estat, als lletrats de les Corts Generals i de les assemblees legislatives, o del Servei Jurídic de l'Administració de la Seguretat Social, de les altres administracions públiques de les comunitats autònomes o dels ens locals, així com els que es practiquen a través dels serveis de notificacions organitzats pels col·legis de procuradors, es consideraran realitzats el següent dia hàbil de la data de recepció que conste en la diligència o en el resguard acreditatiu de la seua recepció quan l'acte de comunicació s'haja efectuat pels mitjans i amb els requisits que estableix l'article 162. Quan l'acte de comunicació siga remés després de les 15:00 hores, s'ha de considerar rebut el següent dia hàbil.»

Dèsset. Es modifica l'article 152, que queda redactat de la manera següent:

«Article 152. *Forma dels actes de comunicació. Resposta.*

1. Els actes de comunicació es realitzaran sota la direcció del secretari judicial, que serà el responsable de l'adequada organització del servei. Els actes seran executats per:

- 1r. Els funcionaris del cos d'auxili judicial.
- 2n. El procurador de la part que ho sol·licite.

A aquest efecte, en qualsevol escrit que inicie un procediment judicial, d'execució, o una altra instància, el sol·licitant haurà d'expressar si interessa que tots els actes de comunicació siguen realitzats pel seu procurador. Si no manifesta res sobre això, el secretari judicial donarà curs a les actuacions, i aquests actes els realitzaran els funcionaris del cos d'auxili judicial. Així mateix, els realitzaran els funcionaris del cos d'auxili judicial si els demandats, executats o recorreguts no sol·liciten expressament en el seu escrit de personació que siguen realitzats pel seu procurador o si les parts són beneficiàries del dret d'assistència jurídica gratuïta.

Els sol·licitants podran, de manera motivada i concorrent justa causa, demanar la modificació del règim inicial, i el secretari judicial procedirà, si ho considera justificat, a realitzar els successius actes de comunicació d'acord amb la nova petició.

Es consideraran vàlidament realitzats aquests actes de comunicació quan en la diligència quede constància suficient d'haver sigut practicats en la persona, en el domicili, en l'adreça electrònica habilitada a aquest efecte, per compareixença electrònica o pels mitjans telemàtics o electrònics triats pel destinatari.

A aquests efectes, el procurador acreditarà, sota la seua responsabilitat, la identitat i condició del receptor de l'acte de comunicació, i s'ocuparà que en la còpia quede constància fefaent de la recepció, de la data i hora i del contingut del que s'ha comunicat.

2. Els actes de comunicació es realitzaran per mitjans electrònics quan els subjectes intervinents en un procés estiguen obligats a la utilització dels sistemes telemàtics o electrònics existents en l'Administració de justícia d'acord amb l'article 273, o quan aquells, sense estar-hi obligats, opten per l'ús d'aquests mitjans, amb subjecció, en tot cas, a les disposicions contingudes en la normativa reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en l'Administració de justícia.

No obstant això, els actes de comunicació no es realitzaran per mitjans electrònics quan l'acte vaja acompanyat d'elements que no siguen susceptibles de conversió en format electrònic o així ho dispose la llei.

El destinatari podrà identificar un dispositiu electrònic, servei de missatgeria simple o una adreça de correu electrònic que serviran per a informar-lo d'un acte de comunicació, però no per a la pràctica de notificacions. En aquest cas, amb independència de la manera en què es realitze l'acte de comunicació, l'oficina judicial enviarà el mencionat avís. La falta de pràctica d'aquest avís no impedirà que la notificació es considere plenament vàlida.

3. Els actes de comunicació s'efectuaran d'alguna de les maneres següents, segons disposa aquesta llei:

1a. A través de procurador, si es tracta de comunicacions als qui estan personats en el procés amb representació d'aquell.

2a. Remissió del que ha de comunicar-se per mitjà de correu, telegrama, correu electrònic o qualsevol altre mitjà electrònic que permeta deixar en les actuacions constància fefaent de la recepció, de la data i hora i del contingut del que es comunica.

3a. Entrega al destinatari d'una còpia literal de la resolució que se li ha de notificar, del requeriment que el tribunal o el secretari judicial li dirigeix, o de la cèdula de citació o de citació a termini.

4a. En tot cas, pel personal al servei de l'Administració de justícia, a través de mitjans telemàtics, quan es tracte del Ministeri Fiscal, de l'Advocacia de l'Estat, dels lletrats de les Corts Generals i de les assemblees legislatives, o del Servei Jurídic de l'Administració de la Seguretat Social, de les altres administracions públiques de les comunitats autònomes o dels ens locals, si no tenen designat procurador.

4. En la cèdula es farà constar clarament el caràcter judicial de l'escrit, i expressarà el tribunal o secretari judicial que ha dictat la resolució i l'assumpte en què ha recaigut, el nom i cognoms de la persona a qui es fa la citació o citació a

termini, i del procurador encarregat de formalitzar-ho, si és el cas, l'objecte d'aquests i el lloc, dia i hora en què ha de comparéixer la persona citada, o el termini dins del qual ha de realitzar-se l'actuació a què es refereix la citació a termini, amb la prevenció dels efectes que, en cada cas, la llei estableix.

5. En les notificacions, citacions i citacions a termini no s'admetrà ni es consignarà cap resposta de l'interessat, llevat que així s'haja manat. En els requeriments s'admetrà la resposta que done el requerit, que es consignarà succintament en la diligència.»

Díhuit. Es modifica l'apartat 2 de l'article 154, que queda redactat de la manera següent:

«2. La remissió i recepció dels actes de comunicació amb els procuradors en aquest servei es realitzarà, llevat de les excepcions establides en la llei, a través dels mitjans telemàtics o electrònics i amb el resguard acreditatiu de la seua recepció a què es refereix l'article 162.

Si ha de realitzar-se l'acte en suport paper, es remetrà al servei, per duplicat, la còpia de la resolució o la cèdula, de les quals el procurador rebrà un exemplar i en firmarà un altre, que serà tornat a l'oficina judicial pel mateix servei.»

Dènou. Es modifica l'apartat 2 de l'article 155, que queda redactat de la manera següent:

«2. El domicili del demandant serà el que ha fet constar en la demanda o en la petició o sol·licitud amb què s'inicie el procés. Així mateix, el demandant designarà, com a domicili del demandat, als efectes de la primera citació a termini o citació d'aquest, un o alguns dels llocs a què es refereix l'apartat següent d'aquest article. Si el demandant designa distints llocs com a domicilis, indicarà l'ordre pel qual, al seu entendre, pot efectuar-se amb èxit la comunicació.

Així mateix, el demandant haurà d'indicar totes les dades que conega del demandat i que puguen ser d'utilitat per a la seua localització, com números de telèfon, de fax, adreça de correu electrònic o semblants, que s'utilitzaran amb subjecció al que disposa la Llei 18/2011, de 5 de juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en l'Administració de justícia.

El demandat, una vegada comparegut, podrà designar, per a successives comunicacions, un domicili distint.»

Vint. Es modifica l'apartat 1 de l'article 159, que queda redactat de la manera següent:

«1. Les comunicacions que hagen de fer-se a testimonis, pèrits i altres persones que, sense ser part en el judici, hagen d'intervindre-hi, es remetràn als seus destinataris d'acord amb el que disposa l'apartat 1 de l'article 160. La remissió es farà al domicili que designe la part interessada, i es podran realitzar, si és el cas, les investigacions a què fa referència l'article 156. Aquestes comunicacions les diligenciarà el procurador de la part que les proposa, si així ho ha sol·licitat.»

Vint-i-u. Es modifica l'article 161, que queda redactat de la manera següent:

«Article 161. *Comunicació per mitjà d'una còpia de la resolució o d'una cèdula.*

1. L'entrega al destinatari de la comunicació de la còpia de la resolució o de la cèdula s'ha d'efectuar a la seu del tribunal o al domicili de la persona que haja de ser notificada, requerida, citada o citada a termini, sense perjudici del que preveu l'àmbit de l'execució.

L'entrega es documentarà per mitjà d'una diligència que firmarà el funcionari o el procurador que l'efectue i la persona a qui es faça, el nom de la qual es farà constar.

2. Quan al destinatari de la comunicació es trobe al domicili i es negue a rebre la còpia de la resolució o la cèdula o no vulga firmar la diligència acreditativa de l'entrega, el funcionari o procurador que assumisca la seua pràctica li farà saber que la còpia de la resolució o la cèdula queda a la seua disposició en l'oficina judicial, i que es produeixen els efectes de la comunicació, de tot això quedarà constància en la diligència.

3. Si el domicili on es pretén realitzar la comunicació és el lloc en què el destinatari té el seu domicili segons el padró municipal, o a efectes fiscals, o segons el registre oficial o publicacions de col·legis professionals, o és l'habitatge o local arrendat al demandat, i no es troba allí el destinatari, l'entrega, en sobre tancat, es podrà fer a qualsevol empleat, familiar o persona amb què convisca, major de catorze anys, que es trobe en aquest lloc, o al conserge de la finca, si en té, advertint al receptor que està obligat a entregar la còpia de la resolució o la cèdula al destinatari d'aquesta, o a avisar-lo, si sap on para, i advertint en tot cas el receptor de la seua responsabilitat en relació a la protecció de les dades del destinatari.

Si la comunicació es dirigeix al lloc de treball no ocasional del destinatari, en absència d'aquest, l'entrega s'efectuarà a la persona que manifeste conèixer-lo o, si hi ha dependència encarregada de rebre documents o objectes, a qui n'estiga a càrrec, amb les mateixes advertències del paràgraf anterior.

En la diligència constarà el nom de la persona destinatària de la comunicació i la data i l'hora en la qual va ser buscada i no va ser trobada al seu domicili, així com el nom de la persona que rep la còpia de la resolució o la cèdula i la relació d'aquesta persona amb el destinatari, i produirà tots els seus efectes la comunicació així realitzada.

4. En cas que no es trobe ningú al domicili on s'acudisca per a la pràctica d'un acte de comunicació, el secretari judicial, funcionari o procurador procurarà esbrinar si viu allí el seu destinatari.

Si ja no resideix o treballa al domicili al qual s'acudeix i alguna de les persones consultades coneix l'actual, aquest es consignarà en la diligència negativa de comunicació, i es procedirà a la realització de l'acte de comunicació en el domicili facilitat.

Si no es pot conèixer per aquest mitjà el domicili del demandat i el demandant no ha designat altres possibles domicilis, es procedirà de conformitat amb el que estableix l'article 156.»

Vint-i-dos. Es modifica l'article 162, que queda redactat de la manera següent:

«Article 162. *Actes de comunicació per mitjans electrònics, informàtics i similars.*

1. Quan les oficines judicials i les parts o els destinataris dels actes de comunicació estiguen obligats a enviar-los i rebre'ls per mitjans electrònics, telemàtics, infotelecomunicacions o d'una altra classe semblant, que permeten l'enviament i la recepció d'escrits i documents, de manera que estiga garantida l'autenticitat de la comunicació i del seu contingut i quede constància fefaent de la remissió i recepció íntegres i del moment en què es van fer, o quan els destinataris opten per aquests mitjans, els actes de comunicació s'efectuaran per aquells, amb el resguard acreditatiu de la seua recepció que siga procedent.

Els professionals i destinataris obligats a utilitzar aquests mitjans, així com els que opten per aquests, hauran de comunicar a les oficines judicials el fet que disposen dels mitjans abans indicats i l'adreça electrònica habilitada a aquest efecte.

Així mateix es constituirà en el Ministeri de Justícia un registre accessible electrònicament dels mitjans indicats i les adreces corresponents als organismes públics i professionals obligats a la seua utilització.

2. En qualsevol dels supòsits a què es refereix aquest article, quan constant la correcta remissió de l'acte de comunicació pels esmentats mitjans tècnics, excepte els realitzats a través dels serveis de notificacions organitzats pels col·legis de

procuradors, transcórreguen tres dies sense que el destinatari accedisca al seu contingut, es considerarà que la comunicació ha sigut efectuada legalment i que produeix plenament els seus efectes.

S'exceptuaran aquells supòsits en què el destinatari justifique la falta d'accés al sistema de notificacions durant aquest període. Si la falta d'accés es deu a causes tècniques i aquestes persisteixen en el moment d'informar, l'acte de comunicació es realitzarà per mitjà de l'entrega d'una còpia de la resolució. En tot cas, la notificació es considerarà vàlidament rebuda en el moment en què conste la possibilitat d'accés al sistema. No obstant això, en cas de produir-se l'accés transcorregut aquest termini però abans d'efectuada la comunicació per mitjà de l'entrega, es considerarà vàlidament realitzada la comunicació en la data que conste en el resguard acreditatiu de la seua recepció.

No es realitzaran actes de comunicació als professionals per via electrònica durant els dies del mes d'agost, llevat que siguen hàbils per a les actuacions que corresponga.

3. Quan l'autenticitat de resolucions, documents, dictàmens o informes presentats o transmesos pels mitjans a què es refereix l'apartat anterior només es puga reconèixer o verificar per mitjà del seu examen directe o per altres procediments, podran, no obstant això, ser presentats en suport electrònic per mitjà de les seues imatges digitalitzades en la manera prevista en els articles 267 i 268 d'aquesta llei, si bé, en cas que alguna de les parts, el tribunal en els processos de família, incapacitat o filiació, o el Ministeri Fiscal, així ho sol·liciten, hauran d'aportar-se aquells en el seu suport de paper original, en el termini o moment processal que a aquest efecte s'assenyale.»

Vint-i-tres. Es modifica el primer paràgraf de l'article 164, que queda redactat de la manera següent:

«Quan, practicades si és el cas les investigacions a què es refereix l'article 156, no es puga conèixer el domicili del destinatari de la comunicació, o quan no se'l puga trobar ni efectuar-se la comunicació amb tots els seus efectes, de conformitat amb el que estableixen els articles anteriors, o quan així s'acorde en el cas a què es refereix l'apartat 2 de l'article 157, el secretari judicial, consignades aquestes circumstàncies, ha de manar que es faça la comunicació i ha de fixar la còpia de la resolució o la cèdula al tauler d'anuncis de l'oficina judicial de conformitat amb la Llei 18/2011, de 5 de juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en l'Administració de justícia, salvaguardant en tot cas els drets i interessos de menors, així com altres drets i llibertats que es puguen veure afectats per la seua publicitat. La publicitat podrà ser substituïda, en els termes que reglamentàriament es determinen, per la utilització d'altres mitjans telemàtics, informàtics o electrònics.»

Vint-i-quatre. Es modifica l'article 165, que queda redactat de la manera següent:

«Article 165. *Actes de comunicació per mitjà d'auxili judicial.*

Quan els actes de comunicació els haja de practicar un tribunal diferent del que els havia ordenat, el despatx es remetrà per mitjà del sistema informàtic judicial excepte els supòsits en què haja de realitzar-se en suport de paper per anar l'acte acompanyat d'elements que no siguen susceptibles de conversió en format electrònic, i s'adjuntarà la còpia o cèdula corresponent i el que en cada cas siga procedent.

Aquests actes de comunicació s'han de formalitzar en un termini no superior a vint dies, comptats a partir de la seua recepció, i haurà de ser tornat d'acord amb el que disposa el paràgraf anterior. Quan no es realitzen en el temps indicat, per a l'observança de la qual cosa serà requerit el secretari judicial, s'hauran d'expressar, si és el cas, les causes de la dilació.

Els actes podran ser realitzats, a instància de part, per un procurador, que s'encarregarà del seu compliment en els mateixos termes i terminis establits en el paràgraf anterior.»

Vint-i-cinc. Es modifica l'apartat 1 de l'article 167, que queda redactat de la manera següent:

«1. Els manaments i oficis els ha de remetre directament el secretari judicial que els expedisca a l'autoritat o funcionari al qual vagen dirigits, i es poden utilitzar els mitjans previstos en l'article 162.

No obstant això, si així ho sol·liciten, les parts podran diligenciar personalment els manaments i oficis.»

Vint-i-sis. Es modifiquen els apartats 1, 2 i 3 de l'article 172, que queden redactats de la manera següent:

«1. Els exhorts s'han de remetre directament a l'òrgan exhortat per mitjà del sistema informàtic judicial o qualsevol altre mitjà telemàtic o electrònic, excepte els supòsits en què haja de realitzar-se en suport de paper per anar l'acte acompanyat d'elements que no siguen susceptibles de conversió en format electrònic.

En tot cas, el sistema utilitzat haurà de garantir la constància de la remissió i recepció de l'exhort.

2. Sense perjudici de l'anterior, si la part a la qual interessa el compliment de l'exhort així ho sol·licita, se li haurà d'entregar aquest sota la seua responsabilitat, perquè el presente en l'òrgan exhortat dins dels cinc dies següents. En aquest cas, l'exhort expressarà la persona que queda encarregada de la seua gestió, que només podrà ser el seu litigant o el procurador que es designe.

3. Les altres parts podran també designar procurador quan desitgen que les resolucions que es dicten per al compliment de l'exhort els siguen notificades. El mateix podrà fer la part interessada en el compliment de l'exhort, quan no haja sol·licitat que se li entregue aquest als efectes previstos en l'apartat anterior. Aquestes designacions es faran constar en la documentació de l'exhort.»

Vint-i-set. Es modifica l'article 175, que queda redactat de la manera següent:

«Article 175. *Devolució de l'exhort.*

1. Formalitzat l'exhort, es comunicarà a l'exhortant d'acord amb el que preveu l'apartat 1 de l'article 172.

2. Les actuacions d'auxili judicial efectuades, si no es poden enviar telemàticament, s'hauran de remetre per correu certificat o s'hauran d'entregar al litigant o al procurador al qual s'ha encomanat la gestió de l'exhort, que les presentarà en l'òrgan exhortant dins dels deu dies següents.»

Vint-i-huit. Es modifica l'apartat 2 de l'article 243, que queda redactat de la manera següent:

«2. No s'hauran d'incloure en la taxació els drets corresponents a escrits i actuacions que siguen inútils, supèrflues o no autoritzades per la llei, ni les partides de les minuts que no s'expressen detalladament o que es referisquen a honoraris que no s'hagen meritats en el plet.

Tampoc s'inclouran en la taxació de costes els drets dels procuradors meritats per la realització dels actes processals de comunicació, cooperació i auxili a l'Administració de justícia, així com de les altres actuacions merament facultatives que hagen pogut practicar, en qualsevol altre cas, les oficines judicials.

El secretari judicial reduirà l'import dels honoraris dels advocats i la resta de professionals que no estiguen subjectes a tarifa o aranzel, quan els reclamats excedisquen el límit a què es refereix l'apartat 3 de l'article 394 i no s'haja declarat la temeritat del litigant condemnat en costes.

En les taxacions de costes, els honoraris d'advocat i drets de procurador inclouran l'Impost sobre el Valor Afegit de conformitat amb el que disposa la llei que el regula. No es computarà l'import del dit impost als efectes de l'apartat 3 de l'article 394.»

Vint-i-nou. Es modifica l'apartat 3 de l'article 255, que queda redactat de la manera següent:

«3. En el judici verbal, el demandat impugnarà la quantia o la classe de judici per raó de la quantia en la contestació a la demanda, i el tribunal resoldrà la qüestió en la vista, abans d'entrar en el fons de l'assumpte i amb tràmit previ d'audiència de l'actor.»

Trenta. Es modifica l'apartat 2 de l'article 259, que queda redactat de la manera següent:

«2. Els documents i títols a què es refereixen les diligències assenyalades en l'apartat 1 de l'article 256 es podran presentar davant del jutjat per a la seua exhibició per mitjans telemàtics o electrònics, i en aquest cas el seu examen es realitzarà en la seu de l'oficina judicial, i la part sol·licitant podrà obtindre'n, amb els mitjans que aporte, una còpia electrònica.

En tot cas, el sol·licitant podrà acudir assessorat per un expert en la matèria, que actuarà sempre a costa del sol·licitant.»

Trenta-u. Es modifica l'apartat 1 de l'article 260, que queda redactat de la manera següent:

«1. Dins dels cinc dies següents a aquell en què reba la citació, la persona requerida per a la pràctica de diligències preliminars s'hi podrà oposar. En aquest cas, es comunicarà l'oposició al requeridor, el qual podrà impugnar-la per escrit en el termini de cinc dies. Les parts, en els seus respectius escrits d'oposició i d'impugnació d'aquesta, podran sol·licitar la celebració de vista, i se seguiran els tràmits previstos per als judicis verbals.»

Trenta-dos. Es modifica l'article 264, que queda redactat de la manera següent:

«Article 264. *Documents processals.*

Amb la demanda o la contestació s'hauran de presentar:

1r. El poder notarial conferit al procurador sempre que aquest intervinga i la representació no s'atorgue apud acta.

2n. Els documents que acrediten la representació que el litigant s'atribuísca.

3r. Els documents o dictàmens que acrediten el valor de la cosa litigiosa, als efectes de competència i procediment.»

Trenta-tres. Se suprimeix l'apartat 4 de l'article 265 i es modifica l'apartat 3 d'aquest precepte, que queda redactat de la manera següent:

«3. No obstant el que disposen els apartats anteriors, l'actor podrà presentar en l'audiència prèvia al judici, o en la vista del judici verbal, els documents, mitjans, instruments, dictàmens i informes, relatius al fons de l'assumpte, l'interés o rellevància dels quals només es pose de manifest a conseqüència d'al·legacions efectuades pel demandat en la contestació a la demanda.»

Trenta-quatre. Es modifica l'article 273, que queda redactat de la manera següent:

«Article 273. *Forma de presentació dels escrits i documents.*

1. Tots els professionals de la justícia estan obligats a la utilització dels sistemes telemàtics o electrònics existents en l'Administració de justícia per a la

presentació d'escrits, iniciadors o no, i la resta de documents, de manera que estiga garantida l'autenticitat de la presentació i quede constància fefaent de la remissió i la recepció íntegres, així com de la data en què aquestes es van fer.

2. Les persones que no estiguen representades per procurador podran triar en tot moment si actuen davant de l'Administració de justícia a través de mitjans electrònics o no, llevat que estiguen obligades a relacionar-se a través de mitjans electrònics amb aquesta. El mitjà triat podrà ser modificat en qualsevol moment.

3. En tot cas, estaran obligats a intervindre a través de mitjans electrònics amb l'Administració de justícia, almenys, els següents subjectes:

- a) Les persones jurídiques.
- b) Les entitats sense personalitat jurídica.
- c) Els qui exercisquen una activitat professional per a la qual es requerisca col·legiació obligatòria per als tràmits i actuacions que realitzen amb l'Administració de justícia en exercici de la dita activitat professional.
- d) Els notaris i registradors.
- e) Els qui representen un interessat que estiga obligat a relacionar-se electrònicament amb l'Administració de justícia.
- f) Els funcionaris de les administracions públiques per als tràmits i actuacions que realitzen per raó del seu càrrec.

4. Els escrits i documents presentats per via telemàtica o electrònica indicaran el tipus i número d'expedient i l'any a què es refereixen i aniran degudament foliats per mitjà d'un índex electrònic que permeta la seua deguda localització i consulta. La presentació es realitzarà emprant firma electrònica reconeguda i s'adaptarà al que estableix la Llei 18/2011, de 5 de juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en l'Administració de justícia.

Únicament dels escrits i documents que es presenten per via telemàtica o electrònica que donen lloc a la primera citació a termini, citació o requeriment del demandat o executat, s'haurà d'aportar en suport de paper, en els tres dies següents, tantes còpies literals com siguen les altres parts.

5. L'incompliment del deure de l'ús de les tecnologies previst en aquest article o de les especificacions tècniques que s'establisquen comportarà que el secretari judicial concedisca un termini màxim de cinc dies per a la seua esmena. Si no s'esmena en aquest termini, els escrits i documents es consideraran no presentats a tots els efectes.

6. Sense perjudici del que estableix aquest article, es presentaran en suport de paper els escrits i documents quan expressament ho indique la llei.

De qualsevol escrit i de qualsevol document que s'aporte o presente en suport de paper i en les vistes s'adjuntaran tantes còpies literals com siguen les altres parts.»

Trenta-cinc. Es modifica l'article 274, que queda redactat de la manera següent:

«Article 274. Trasl·lat per l'oficina judicial de les còpies a les altres parts interessades, quan no intervinguen procuradors.

Quan les parts no actuen representades per procurador, firmaran les còpies dels escrits i documents que presenten, i respondran de la seua exactitud, i el secretari judicial entregarà les còpies a la part o parts contràries.

Si la presentació es realitza per mitjans telemàtics per estar obligats o haver optat per això, sempre que complisquen els pressupòsits i requisits exigits, el trasllat de les còpies a les altres parts la realitzarà l'oficina judicial pel mitjà que siga procedent.»

Trenta-sis. Es modifica l'article 276, que queda redactat de la manera següent:

«Article 276. *Trasllat de còpies d'escrits i documents quan intervinga procurador.*

1. Quan les parts estiguen representades per procurador, cada un d'aquests haurà de traslladar als procuradors de les altres parts les còpies dels escrits i documents que presente al tribunal.

2. El trasllat de còpies dels escrits i documents presentats de forma telemàtica es farà per mitjans telemàtics de manera simultània a la presentació i es considerarà efectuat en la data i hora que conste en el resguard acreditatiu de la seua presentació. En cas que el trasllat tinga lloc en dia i hora inhàbil a efectes processals d'acord amb la llei es considerarà efectuat el primer dia i hora hàbil següent.

3. En els supòsits de presentació en suport de paper de conformitat amb l'apartat 4 de l'article 135, el procurador haurà de traslladar de forma telemàtica i amb caràcter previ als procuradors de les restants parts les còpies dels escrits i documents que haja de presentar al tribunal.

4. El que disposen els apartats anteriors d'aquest article no serà aplicable quan es tracte del trasllat de la demanda o de qualsevol altre escrit que puga originar la primera compareixença en judici. En aquests casos, el procurador haurà d'adjuntar còpies dels escrits i dels documents que s'hi adjunten i el secretari judicial efectuarà el trasllat d'acord amb el que disposen els articles 273 i 274 d'aquesta llei. Si el procurador omet la presentació d'aquestes còpies, es consideraran els escrits com a no presentats o els documents com a no aportats, a tots els efectes.»

Trenta-set. Es modifica l'article 278, que queda redactat de la manera següent:

«Article 278. *Efectes del trasllat respecte del curs i còmput de terminis.*

Quan l'acte del qual s'haja donat trasllat en la manera establida en l'article 276 determine, segons la llei, l'obertura d'un termini per a dur a terme una actuació processal, el termini començarà el seu curs sense intervenció del tribunal i haurà de computar-se des de l'endemà de la data que s'haja fet constar en les còpies entregades o de la data en què es considere efectuat el trasllat quan s'utilitzen els mitjans tècnics a què es refereix l'article 135.»

Trenta-huit. Es modifica l'apartat 2 de l'article 285, que queda redactat de la manera següent:

«2. Contra la resolució que admeta o inadmeta cada una de les proves només podrà interposar-se un recurs de reposició, que se substanciarà i resoldrà en l'acte, i, si es desestima, la part podrà formular una protesta a l'efecte de fer valdre els seus drets en la segona instància.»

Trenta-nou. Es modifiquen els apartats 1 i 2 de l'article 320, que queden redactats de la manera següent:

«1. Si s'impugna l'autenticitat d'un document públic, perquè es puga fer prova plena es procedirà de la manera següent:

1r. Les còpies, certificacions o testimonis fefaents es confrontaran o comprovaran amb els originals, onse vulga que es troben, ja s'hagen presentat en suport paper o electrònic, informàtic o digital.

2n. Les pòlisses intervingudes per un corredor de comerç col·legiat es comprovaran amb els assentaments del seu llibre registre.

2. La confrontació o comprovació dels documents públics amb els seus originals la realitzarà el secretari judicial, constituint-se a aquest efecte en l'arxiu o local on es trobe l'original o matriu, en presència, si concorren, de les parts i dels seus defensors, que seran citats a aquest efecte.

Si els documents públics estan en suport electrònic, la confrontació amb els originals la realitzarà el secretari judicial en l'oficina judicial, en presència, si concorren, de les parts i dels seus defensors, que seran citats a aquest efecte.»

Quaranta. Es modifica l'article 333, que queda redactat de la manera següent:

«Article 333. *Extracció de còpies de documents que no siguen textos escrits.*

Quan es tracte de dibuixos, fotografies, croquis, plànols, mapes i altres documents que no incorporen predominantment textos escrits, si només existeix l'original, la part podrà sol·licitar que en l'exhibició se n'obtinga una còpia, en presència del secretari judicial, que donarà fe de ser fidel i exacta reproducció de l'original.

Si aquests documents s'aporten de forma electrònica, les còpies realitzades per mitjans electrònics per l'oficina judicial tindran la consideració de còpies autèntiques.»

Quaranta-u. Es modifiquen els apartats 1 i 4 i s'afeg un nou apartat 5 a l'article 336, que queden redactats de la manera següent:

«1. Els dictàmens de què disposen els litigants, elaborats per pèrits per ells designats, i que estimen necessaris o convenients per a la defensa dels seus drets, hauran d'aportar-los amb la demanda o amb la contestació, sense perjudici del que disposa l'article 337.»

«4. El demandat que no puga aportar dictàmens escrits amb la contestació a la demanda haurà de justificar la impossibilitat de demanar-los i d'obtindre'ls dins del termini per a contestar.

5. A instància de part, el jutjat o tribunal podrà acordar que es permeta al demandat examinar per mitjà d'advocat o pèrit les coses i els llocs l'estat i circumstàncies dels quals siguen rellevants per a la seua defensa o per a la preparació dels informes pericials que pretenga presentar. Així mateix, quan es tracte de reclamacions per danys personals, podrà instar l'actor perquè permeta el seu examen per un facultatiu, a fi de preparar un informe pericial.»

Quaranta-dos. Es modifica l'apartat 2 de l'article 338, que queda redactat de la manera següent:

«2. Els dictàmens la necessitat o utilitat dels quals estiga suscitada per la contestació a la demanda o pel que s'ha al·legat i s'ha pretés en l'audiència prèvia al judici els aportaran les parts, perquè es traslladen a les contràries, amb almenys cinc dies d'antelació a la celebració del judici o de la vista, i manifestaran les parts al tribunal si consideren necessari que concórreguen al judici o vista els pèrits autors dels dictàmens, amb expressió del que s'assenyala en l'apartat 2 de l'article 337.

El tribunal podrà acordar també en aquest cas la presència dels pèrits en el judici o vista en els termes assenyalats en l'apartat 2 de l'article anterior.»

Quaranta-tres. Es modifiquen els tres primers apartats de l'article 339, que queden redactats de la manera següent:

«1. Si qualsevol de les parts és titular del dret d'assistència jurídica gratuïta, no haurà d'aportar amb la demanda o la contestació el dictamen pericial, sinó simplement anunciar-ho, als efectes que es procedisca a la designació judicial de pèrit, d'acord amb el que s'estableix en la Llei d'Assistència Jurídica Gratuïta.

2. El demandant o el demandat, encara que no es troben en el cas de l'apartat anterior, també podran sol·licitar en els seus respectius escrits inicials que es procedisca a la designació judicial de pèrit, si consideren convenient o necessari per als seus interessos l'emissió d'un informe pericial. En aquest cas, el tribunal

procedirà a la designació. El dictamen serà a costa de qui l'haja demanat, sense perjudici del que pugua acordar-se en matèria de costes.

Llevat que es referisca a al·legacions o pretensions no contingudes en la demanda, no es podrà sol·licitar, després de la demanda o la contestació, un informe pericial elaborat per pèrit designat judicialment.

La designació judicial de pèrit haurà de realitzar-se en el termini de cinc dies des de la presentació de la contestació a la demanda, amb independència de qui haja sol·licitat la dita designació. Quan ambdós parts l'hagen demanat inicialment, el tribunal podrà designar, si aquelles es mostren conformes, un únic pèrit que emeta l'informe sol·licitat. En aquest cas, l'abonament dels honoraris del pèrit correspondrà realitzar-lo als dos litigants per parts iguals, sense perjudici del que pugua acordar-se en matèria de costes.

3. En el judici ordinari, si, a conseqüència de les al·legacions o pretensions complementàries permeses en l'audiència, les parts sol·liciten, segons preveu l'apartat 4 de l'article 427, la designació pel tribunal d'un pèrit que dictamine, ho acordarà aquest així, sempre que considere pertinent i útil el dictamen.

El mateix podrà fer el tribunal quan es tracte de judici verbal i les parts sol·liciten en la vista designació de pèrit, en aquest cas s'interromprà aquella fins que es realitze el dictamen.»

Quaranta-quatre. Es modifica l'article 346, que queda redactat de la manera següent:

«Article 346. *Emissió i ratificació del dictamen pel pèrit que el tribunal designe.*

El pèrit que el tribunal designe emetrà per escrit el seu dictamen, que farà arribar per mitjans electrònics al tribunal en el termini que se li haja assenyalat. El secretari judicial donarà trasllat del dictamen a les parts per si consideren necessari que el pèrit concórrega al judici o a la vista a l'efecte d'aportar els aclariments o explicacions que siguen oportuns. El tribunal podrà acordar, en tot cas, per mitjà d'una providència, que considera necessària la presència del pèrit en el judici o la vista per a comprendre i valorar millor el dictamen realitzat.»

Quaranta-cinc. Es modifica l'apartat 1 de l'article 382, que queda redactat de la manera següent:

«1. Les parts podran proposar com a mitjà de prova la reproducció davant del tribunal de paraules, imatges i sons captats per mitjà d'instruments de filmació, gravació i altres semblants. En proposar aquesta prova, la part haurà d'adjuntar, si és el cas, la transcripció escrita de les paraules contingudes en el suport de què es tracte i que resulten rellevants per al cas.»

Quaranta-sis. Se suprimeix el segon paràgraf d'apartat 1 de l'article 383, que queda redactat de la manera següent:

«1. Dels actes que es realitzen en aplicació de l'article anterior s'estendrà l'oportuna acta, on es consignarà tot el que siga necessari per a la identificació de les filmacions, gravacions i reproduccions dutes a terme, així com, si és el cas, les justificacions i dictàmens aportats o les proves practicades.»

Quaranta-set. Es modifica l'apartat 1 de l'article 415, que queda redactat de la manera següent:

«1. Comparegudes les parts, el tribunal declararà obert l'acte i comprovarà si subsisteix el litigi entre les parts.

Si manifesten haver arribat a un acord o es mostren disposades a concloure'l immediatament, podran desistir del procés o sol·licitar del tribunal que homologue el que hagen acordat.

Les parts de comú acord podran també sol·licitar la suspensió del procés de conformitat amb el que preveu l'apartat 4 de l'article 19, per a sotmetre's a mediació.

En aquest cas, el tribunal examinarà prèviament la concurrència dels requisits de capacitat jurídica i poder de disposició de les parts o dels seus representants degudament acreditats, que assistisquen a l'acte.»

Quaranta-huit. Es modifica l'apartat 1 de l'article 429, que queda redactat de la manera següent:

«1. Si no hi ha acord de les parts per a finalitzar el litigi ni hi ha conformitat sobre els fets, l'audiència prosseguirà per a la proposició i l'admissió de la prova.

La prova es proposarà de forma verbal, sense perjudici de l'obligació de les parts d'aportar en l'acte un escrit detallat d'aquesta, que es podrà completar durant l'audiència. L'omissió de la presentació del mencionat escrit no donarà lloc a la inadmissió de la prova, la qual quedarà condicionada a ser presentada en el termini dels dos dies següents.

Quan el tribunal considere que les proves proposades per les parts puguen resultar insuficients per a l'esclariment dels fets controvertits ho posarà de manifest a les parts indicant el fet o fets que, al seu parer, es podrien veure afectats per la insuficiència probatòria. En efectuar aquesta manifestació, el tribunal, cenyint-se als elements probatoris l'existència dels quals resulte de les actuacions, podrà assenyalar també la prova o proves la pràctica de les quals considere convenient.

En el cas a què es refereix el paràgraf anterior, les parts podran completar o modificar les seues proposicions de prova a la vista del que ha manifestat el tribunal.»

Quaranta-nou. Es modifica l'article 437, que queda redactat de la manera següent:

«Article 437. *Forma de la demanda. Acumulació objectiva i subjectiva d'accions.*

1. El judici verbal principiarà per demanda, amb el contingut i forma propis del judici ordinari, i serà també aplicable el que s'ha disposat per al dit judici en matèria de preclusió d'al·legacions i litispendència.

2. No obstant això, en els judicis verbals en què no s'actue amb advocat i procurador, el demandant podrà formular una demanda succinta, on es consignaran les dades i circumstàncies d'identificació de l'actor i del demandat i el domicili o els domicilis on poden ser citats, i es fixarà amb claredat i precisió el que es demane, concretant els fets fonamentals en què es basa la petició.

Amb aquest fi, es podran omplir uns impresos normalitzats que es trobaran a la seua disposició en l'òrgan judicial corresponent.

3. Si en la demanda se sol·licita el desnonament d'una finca urbana per falta de pagament de les rendes o quantitats degudes a l'arrendador, o per expiració legal o contractual del termini, el demandant podrà anunciar en aquesta que assumeix el compromís de condonar a l'arrendatari tot o una part del deute i de les costes, amb expressió de la quantitat concreta, condicionant-ho al desallotjament voluntari de la finca dins del termini que s'indique per l'arrendador, que no podrà ser inferior al termini de quinze dies des que es notifique la demanda. Igualment, podrà interessar-se en la demanda que es tinga per sol·licitada l'execució del llançament en la data i hora que fixe el jutjat als efectes assenyalats en l'apartat 3 de l'article 549.

4. No s'admetrà en els judicis verbals l'acumulació objectiva d'accions, llevat de les excepcions següents:

1a. L'acumulació d'accions basades en uns mateixos fets, sempre que siga procedent, en tot cas, el judici verbal.

2a. L'acumulació de l'acció de rescabament de danys i perjudicis a una altra acció que siga prejudicial d'aquesta.

3a. L'acumulació de les accions en reclamació de rendes o quantitats anàlogues vençudes i no pagades, quan es tracte de judicis de desnonaments de finca per falta de pagament o per expiració legal o contractual del termini, amb independència de la quantitat que es reclame. Així mateix, també podran acumular-se les accions exercides contra el fiador o avalador solidari previ requeriment de pagament no satisfet.

4a. En els procediments de separació, divorci o nul·litat i en els que tinguen per objecte obtenir l'eficàcia civil de les resolucions o decisions eclesiàstiques, qualsevol dels cònjuges podrà exercir simultàniament l'acció de divisió de la cosa comuna respecte dels béns que tinguen en comunitat ordinària indivisa. Si hi ha diversos béns en règim de comunitat ordinària indivisa i un dels cònjuges ho sol·licita, el tribunal pot considerar-los en conjunt als efectes de formar lots o adjudicar-los.

5. Podran acumular-se les accions que un tinga contra diferents subjectes o distints contra un sempre que es complisquen els requisits establits en l'article 72 i en l'apartat 1 de l'article 73.»

Cinquanta. Es modifica l'article 438, que queda redactat de la manera següent:

«Article 438. *Admissió de la demanda i contestació. Reconvenció.*

1. El secretari judicial, examinada la demanda, l'admetrà per decret o en donarà compte al tribunal en els supòsits de l'article 404 perquè resolga el que siga procedent. Admesa la demanda, la traslladarà al demandat perquè la conteste per escrit en el termini de deu dies tal com es disposa per al judici ordinari. Si el demandat no compareix en el termini atorgat serà declarat en rebel·lia d'acord amb l'article 496.

En els casos en què siga possible actuar sense advocat ni procurador, s'indicarà així en el decret d'admissió i es comunicarà al demandat que estan a la seua disposició en el jutjat uns impresos normalitzats que pot emprar per a contestar la demanda.

2. En cap cas s'admetrà reconvenció en els judicis verbals que, segons la llei, hagen de finalitzar per sentència sense efectes de cosa jutjada.

En la resta de judicis verbals s'admetrà la reconvenció sempre que no determine la improcedència del judici verbal i existisca connexió entre les pretensions de la reconvenció i les que siguen objecte de la demanda principal. Admesa la reconvenció es regirà per les normes previstes en el judici ordinari, excepte el termini per a la seua contestació que serà de deu dies.

3. El demandat podrà oposar en la contestació a la demanda un crèdit compensable, i serà aplicable el que disposa l'article 408. Si la quantia del crèdit és superior a la que determine que se seguisca el judici verbal, el tribunal ha de considerar no feta l'al·legació en la vista, i ho advertirà al demandat, perquè use del seu dret davant del tribunal i pels tràmits que corresponguen.

4. El demandat, en el seu escrit de contestació, haurà de pronunciar-se, necessàriament, sobre la pertinència de la celebració de la vista. Igualment, el demandant haurà de pronunciar-se sobre això, en el termini de tres dies des del trasllat de l'escrit de contestació. Si cap de les parts la sol·licita i el tribunal no considera procedent la seua celebració, dictarà sentència sense més tràmits.

En tot cas, n'hi haurà prou amb que una de les parts ho sol·licite perquè el secretari judicial assenyale dia i hora per a la seua celebració, dins dels cinc dies següents. No obstant això, en qualsevol moment posterior, previ a la celebració de la vista, qualsevol de les parts podrà apartar-se de la seua sol·licitud perquè considera que la discrepància afecta una qüestió o qüestions merament jurídiques. En aquest cas es traslladarà a l'altra part pel termini de tres dies, transcorreguts els quals, si no s'han formulat al·legacions o manifestat oposició, les actuacions quedaran conculses per a dictar sentència si el tribunal així ho considera.»

Cinquanta-u. Es modifiquen la rúbrica i l'apartat 1 de l'article 440, que queden redactats de la manera següent:

«Article 440. *Citació per a la vista.*

1. Contestada la demanda i, si és el cas, la reconvecció o el crèdit compensable, o transcorreguts els terminis corresponents, el secretari judicial, quan haja de celebrar-se una vista d'acord amb el que expressa l'article 438, citarà les parts amb aquesta finalitat dins dels cinc dies següents. La vista haurà de tindre lloc dins del termini màxim d'un mes.

En la citació es fixarà el dia i hora en què haja de celebrar-se la vista, i s'informarà les parts de la possibilitat de recórrer a una negociació per a intentar solucionar el conflicte, incloent-hi el recurs a una mediació, cas en que aquestes indicaran en la vista la seua decisió respecte d'això i les raons de la decisió.

En la citació es farà constar que la vista no se suspendrà per inassistència del demandat i s'advertirà els litigants que hi han de concórrer amb els mitjans de prova dels quals intenten valdre's, amb la prevenció que si no hi assisteixen i es proposa i admet la seua declaració, podran considerar-se admesos els fets de l'interrogatori d'acord amb el que disposa l'article 304. Així mateix, es previndrà el demandant i demandat del que disposa l'article 442, per al cas que no comparegueren a la vista.

La citació indicarà també a les parts que, en el termini dels cinc dies següents a la recepció de la citació, han d'indicar les persones que, pel fet de no poder-les presentar elles mateixes, han de ser citades pel secretari judicial a la vista perquè declaren en qualitat de part, testimonis o pèrits. Amb aquesta finalitat, facilitaran totes les dades i circumstàncies necessàries per a dur a terme la citació. En el mateix termini de cinc dies les parts podran demanar respostes escrites a càrrec de persones jurídiques o entitats públiques, pels tràmits establits en l'article 381.»

Cinquanta-dos. Es modifica l'article 441, que queda redactat de la manera següent:

«Article 441. *Casos especials en la tramitació inicial del judici verbal.*

1. Interposada la demanda en el cas del número 3r de l'apartat 1 de l'article 250, el secretari judicial cridarà els testimonis proposats pel demandant i, segons les seues declaracions, el tribunal dictarà interlocutòria en què denegarà o atorgarà, sense perjudici de millor dret, la possessió sol·licitada, i portarà a terme les actuacions que repute conduents a aquest efecte. La interlocutòria serà publicada per edictes, que s'inseriran en un lloc visible de la seu del tribunal, en el butlletí oficial de la província i en un dels periòdics de més circulació de la mateixa província, a costa del demandant, instant els interessats a comparéixer i reclamar per mitjà de contestació a la demanda, en el termini de quaranta dies, si consideren que tenen millor dret que el demandant.

Si no compareix ningú, es confirmarà el demandant en la possessió; però en cas que es presenten reclamants, previ trasllat dels seus escrits al demandant, el secretari judicial el citarà, amb tots els compareixents, a la vista, i substanciarà a partir d'aquest moment les actuacions tal com disposen els articles següents.

2. Si la demanda pretén que es resolga judicialment, amb caràcter sumari, la suspensió d'una obra nova, el tribunal, abans fins i tot que es done trasllat per a la contestació de la demanda, dirimirà immediatament una ordre de suspensió al propietari o encarregat de l'obra, que podrà oferir caució per a continuar-la, així com la realització de les obres indispensables per a conservar el que ja s'ha edificat. El tribunal podrà disposar que es duga a terme reconeixement judicial, pericial o conjunt, abans de la vista.

La caució es podrà prestar en la forma prevista en el paràgraf segon de l'apartat 2 de l'article 64.

3. En els casos del número 7é de l'apartat 1 de l'article 250, tan prompte s'admeta la demanda, el tribunal adoptarà les mesures sol·licitades que, segons les

circumstàncies, siguen necessàries per a assegurar en tot cas el compliment de la sentència que recaiga.

4. En el cas del número 10 de l'apartat 1 de l'article 250, admesa la demanda, el tribunal ordenarà l'exhibició dels béns al seu posseïdor, amb l'advertència d'incórrer en desobediència a l'autoritat judicial, i el seu immediat embargament preventiu, que s'assegurarà per mitjà de depòsit, d'acord amb el que preveu aquesta llei. Quan, a l'empara del que disposa el número 11 de l'apartat 1 de l'article 250, s'exercisquen accions basades en l'incompliment d'un contracte d'arrendament financer, arrendament de béns mobles o contracte de venda a terminis amb reserva de domini, admesa la demanda el tribunal ordenarà el depòsit del bé l'entrega del qual es reclame. No s'exigirà caució al demandant per a l'adopció d'aquestes mesures cautelars, ni s'admetrà oposició del demandat a aquestes. Tampoc s'admetran sol·licituds de modificació o de substitució de les mesures per caució.

A més del que disposa el paràgraf anterior, el secretari judicial citarà el demandat per cinc dies perquè es persone en les actuacions, per mitjà de procurador, a fi de contestar a la demanda per alguna de les causes previstes en l'apartat 3 de l'article 444. Si el demandat deixa transcórrer el termini sense contestar a la demanda, o si la fonamenta en causa no compresa en l'apartat 3 de l'article 444, es dictarà, sense més tràmits, sentència estimatòria de les pretensions de l'actor.

Quan el demandat conteste a la demanda d'acord amb el que preveu el paràgraf anterior, el secretari judicial citarà les parts per a la vista i, si el demandat no hi assisteix sense hi haja una causa justa o hi assisteix però no manté la seua oposició o la fonamenta en una causa no compresa en l'apartat 3 de l'article 444, es dictarà, sense més tràmits, sentència estimatòria de les pretensions de l'actor. En aquests casos el demandat, a més, serà sancionat amb multa de fins a la quinta part del valor de la reclamació, amb un mínim de cent vuitanta euros.

Contra la sentència que es dicte en els casos d'absència d'oposició a què es refereixen els dos paràgrafs anteriors no es pot presentar cap recurs.»

Cinquanta-tres. Es modifica l'article 442, que queda redactat de la manera següent:

«Article 442. *Inassistència de les parts a la vista.*

1. Si el demandant no assisteix a la vista, i el demandat no al·lega un interès legítim en la continuació del procés perquè es dicte sentència sobre el fons, es considerarà a l'acte que ha desistit de la demanda, se li imposaran les costes causades i se'l condemnarà a indemnitzar el demandat comparegut, si aquest ho sol·licita i acredita els danys i perjudicis patits.
2. Si no hi compareix el demandat, es procedirà a la celebració del judici.»

Cinquanta-quatre. Es modifica l'article 443, que queda redactat de la manera següent:

«Article 443. *Desenvolupament de la vista.*

1. Comparegudes les parts, el tribunal declararà obert l'acte i comprovarà si subsisteix el litigi entre aquestes.

Si manifesten haver arribat a un acord o es mostren disposades a concloure'l immediatament, podran desistir del procés o sol·licitar del tribunal que homologue el que s'ha acordat. L'acord homologat judicialment té els efectes atribuïts per la llei a la transacció judicial i podrà portar-se a efecte pels tràmits previstos per a l'execució de sentències i convenis judicialment aprovats. Aquest acord es pot impugnar per les causes i en la forma que es preveuen per a la transacció judicial.

Les parts també podran sol·licitar de comú acord la suspensió del procés de conformitat amb el que preveu l'apartat 4 de l'article 19, per a sotmetre's a mediació. En aquest cas, el tribunal examinarà prèviament la concurrència dels requisits de capacitat jurídica i poder de disposició de les parts o dels seus representants degudament acreditats, que assistisquen a l'acte.

Quan s'haja suspés el procés per a acudir a mediació, si la mediació acaba sense acord, qualsevol de les parts podrà sol·licitar que s'alce la suspensió i s'assenyale data per a la continuació de la vista. En cas d'haver-se aconseguit en la mediació un acord entre les parts, aquestes hauran de comunicar-ho al tribunal perquè decrete l'arxivament del procediment, sense perjudici de sol·licitar prèviament la seua homologació judicial.

2. Si les parts no han arribat a un acord o no es mostren disposades a concloure'l immediatament, el tribunal resoldrà sobre les circumstàncies que puguen impedir la vàlida prossecució i finalització del procés per mitjà d'una sentència sobre el fons d'acord amb els articles 416 i següents.

3. Si no s'han suscitat les qüestions processals a què es refereixen els apartats anteriors o si, una vegada formulades, el tribunal resol la continuació de l'acte, es donarà la paraula a les parts per a fer aclariments i fixar els fets sobre els quals hi ha contradicció. Si no hi ha conformitat sobre els fets, es proposaran les proves i es practicaran a continuació les que resulten admeses.

La proposició de prova de les parts es podrà completar d'acord amb el que disposa l'apartat 1 de l'article 429.»

Cinquanta-cinc. Es modifica l'article 446, que queda redactat de la manera següent:

«Article 446. *Resolucions sobre la prova i recursos.*

Contra les resolucions del tribunal sobre admissió o inadmissió de proves només es podrà interposar un recurs de reposició, que se substanciarà i resoldrà en l'acte, i si es desestima, la part podrà formular protesta a efecte de fer valdre els seus drets, si és el cas, en la segona instància.»

Cinquanta-sis. Es modifica el paràgraf 1 de l'apartat 1 de l'article 447, que queda redactat de la manera següent:

«1. Practicades les proves, el tribunal podrà concedir a les parts un torn de paraula per a formular oralment conclusions. A continuació, es donarà per acabada la vista i el tribunal dictarà sentència dins dels deu dies següents. Se n'exceptuen els judicis verbals en què es demane el desnonament de finca urbana, en què la sentència es dictarà en els cinc dies següents, i en l'acte de la vista es convocaran les parts a la seu del tribunal per a rebre la notificació si no estigueren representades per un procurador o no s'haguera de realitzar per mitjans telemàtics, que tindrà lloc el dia més pròxim possible dins dels cinc següents al de la sentència.»

Cinquanta-set. Es modifiquen els apartats 1 i 2 de l'article 514, que queden redactats de la manera següent:

«1. Presentada i admesa la demanda de revisió, el secretari judicial sol·licitarà que es remeten al tribunal totes les actuacions del plet la sentència del qual s'impugna, i citarà tots els que hi hagen litigat, o els seus drethavents, perquè dins del termini de vint dies contesten a la demanda, i sostinguen el que convinga al seu dret.

2. Contestada la demanda de revisió o transcorregut el termini anterior sense haver-ho fet, el secretari judicial convocarà les parts a una vista que se substanciarà d'acord amb el que disposen els articles 440 i següents.»

Cinquanta-huit. Es modifica el numeral 1a de l'apartat 1 de l'article 525, que queda redactat de la manera següent:

«1a. Les sentències dictades en els processos sobre paternitat, maternitat, filiació, nul·litat de matrimoni, separació i divorci, capacitat i estat civil, oposició a les resolucions administratives en matèria de protecció de menors, així com sobre les

mesures relatives a la restitució o retorn de menors en els supòsits de sostracció internacional i drets honorífics, excepte els pronunciaments que regulen les obligacions i relacions patrimonials relacionades amb el que siga objecte principal del procés.»

Cinquanta-nou. Es modifica l'article 540, que queda redactat de la manera següent:

«Article 540. *Executant i executat en casos de successió.*

1. L'execució podrà despatxar-se o continuar-se a favor de qui acredite ser successor del que figure com a executant en el títol executiu i davant de qui s'acredite que és el successor de qui apareix com a executat en el títol esmentat.

2. Per a acreditar la successió, als efectes de l'apartat anterior, hauran de presentar-se al tribunal els documents fefaents en què conste aquella. Si el tribunal els considera suficients a aquests efectes per concórrer els requisits exigits per a la seua validesa, procedirà, sense més tràmits, a despatxar l'execució a favor o davant de qui resulte ser successor pels documents presentats.

En cas que s'haja despatxat ja execució, es notificarà la successió a l'executat o executant, segons siga procedent, i es continuarà l'execució a favor o enfront de qui resulte ser successor.

3. Si la successió no consta en documents fefaents o el tribunal no els considera suficients, manarà que el secretari judicial trasllade la petició que deduïska l'executant o executat la successió del qual s'haja produït, a qui conste com a executat o executant en el títol i a qui es pretenga que és el seu successor, i els donarà audiència pel termini de 15 dies. Presentades les al·legacions o transcorregut el termini sense que les hagen efectuat, el tribunal decidirà el que siga procedent sobre la successió només als efectes del despatx o de la prossecució de l'execució.»

Seixanta. Es modifica el numeral 3r de l'apartat 3 de l'article 551, que queda redactat de la manera següent:

«3r. El contingut del requeriment de pagament que s'haja de fer al deutor, en els casos en què la llei establisca aquest requeriment, i si aquest l'efectuen funcionaris del cos d'auxili judicial o el procurador de la part executant, si ho ha sol·licitat.»

Seixanta-u. L'article 552 queda redactat de la manera següent:

«1. Si el tribunal entén que no concorren els pressupòsits i requisits legalment exigits per al despatx de l'execució, dictarà interlocutòria en què denegarà el despatx de l'execució.

El tribunal examinarà d'ofici si alguna de les clàusules incloses en un títol executiu dels mencionats en l'article 557.1 pot ser qualificada com a abusiva. Quan aprecie que alguna clàusula pot ser qualificada com a tal donarà audiència per quinze dies a les parts. Escoltades les parts, acordarà el que corresponga en el termini de cinc dies hàbils d'acord amb el que preveu l'article 561.1.3a.

2. La interlocutòria que denegue el despatx de l'execució serà directament apel·lable, i se substanciarà l'apel·lació només amb el creditor. També podrà el creditor, a la seua elecció, intentar recurs de reposició previ al d'apel·lació.

3. Una vegada ferma la interlocutòria que denegue el despatx de l'execució, el creditor només podrà fer valdre els seus drets en el procés ordinari corresponent, si no obsta a aquest la cosa jutjada de la sentència o resolució ferma en què s'ha fonamentat la demanda d'execució.»

Seixanta-dos. Es modifica el numeral 3r de l'apartat 1 de l'article 559, que queda redactat de la manera següent:

«3r. Nul·litat radical del despatx de l'execució per no contindre la sentència o el laude arbitral pronunciaments de condemna, o per no complir el document presentat, el laude o l'acord de mediació els requisits legals exigits per a comportar execució, o per infracció, en despatxar-se execució, del que disposa l'article 520.»

Seixanta-tres. Es modifica l'últim paràgraf de l'article 560, que queda redactat de la manera següent:

«Quan s'acorde la celebració de la vista, si no hi compareix l'executat el tribunal considerarà que ha desistit de l'oposició i adoptarà les resolucions previstes en l'article 442. Si no hi compareix l'executant, el tribunal resoldrà sense oir-lo sobre l'oposició a l'execució. Si hi compareixen les dos parts, la vista es desenvoluparà d'acord amb el que s'ha previst per al judici verbal, i es dictarà a continuació la resolució que siga procedent d'acord amb el que disposa l'article següent.»

Seixanta-quatre. Es modifica l'apartat 1 de l'article 617, que queda redactat de la manera següent:

«1. La tercera de millor dret es dirigirà sempre enfront del creditor executant, i se substanciarà per les vies del judici verbal.»

Seixanta-cinc. Es modifica l'apartat 3 de l'article 641, que queda redactat de la manera següent:

«3. La realització s'encarregarà a la persona o l'entitat designada en la sol·licitud, sempre que reunisca els requisits legalment exigits. En la mateixa resolució es determinaran les condicions en què haja d'efectuar-se la realització, de conformitat amb el que les parts hagen acordat respecte d'això. A falta d'acord, els béns no podran ser alienats per preu inferior al 50 per cent de l'avaluació. Quan les característiques dels béns o la possible disminució del seu valor així ho aconsellen el secretari judicial encarregat de l'execució, amb consentiment de l'executant, podrà designar com a entitat especialitzada per a la subhasta el Col·legi de Procuradors on d'acord amb el que disposa l'article 626 es troben depositats els béns mobles que s'hagen de realitzar.

A aquest efecte, es determinaran reglamentàriament els requisits i la forma d'organització dels serveis necessaris, i es garantirà l'adequada publicitat de la subhasta, dels béns subhastats i del resultat de la subhasta.

No obstant el que disposen els paràgrafs anteriors, quan els béns a realitzar siguen immobles, la determinació de la persona o entitat a la qual s'haja de confiar la realització i la de les condicions en què aquesta haja d'efectuar-se, serà realitzada amb una compareixença prèvia a la qual seran convocades les parts i els que consten en el procés que hi puguen estar interessats. El secretari judicial resoldrà per mitjà d'un decret el que considere procedent, a la vista de les manifestacions dels qui assistisquen a la compareixença, però no podrà autoritzar que l'alienació es realitze per preu inferior al 70 per cent del valor que s'haja donat a l'immoble d'acord amb el que preveu l'article 666, llevat que conste l'acord de les parts i de tots els interessats, hagen assistit o no a la compareixença.»

Seixanta-sis. L'article 648 queda redactat de la manera següent:

«Article 648. *Subhasta electrònica.*

La subhasta electrònica es realitzarà amb subjecció a les regles següents:

1a. La subhasta tindrà lloc en el portal dependent de l'agència estatal Boletín Oficial del Estado per a la realització electrònica de subhastes al sistema de gestió

del qual tindran accés totes les oficines judicials. Tots els intercanvis d'informació que hagen de realitzar-se entre les oficines judicials i el portal de subhastes es realitzaran de manera telemàtica. Cada subhasta estarà dotada amb un número d'identificació únic.

2a. La subhasta s'obrirà transcorregudes, almenys, vint-i-quatre hores des de la publicació de l'anunci en el "Boletín Oficial del Estado", quan haja sigut remesa al portal de subhastes la informació necessària perquè comence la subhasta.

3a. Una vegada oberta la subhasta només es podran realitzar licitacions electròniques amb subjecció a les normes d'aquesta llei pel que fa al tipus de subhasta, consignacions i la resta de regles que li siguen aplicables. En tot cas el portal de subhastes informarà durant la seua realització de l'existència i quantia de les licitacions.

4a. Per a poder participar en la subhasta electrònica, els interessats hauran d'estar donats d'alta com a usuaris del sistema, accedint-hi per mitjà de mecanismes segurs d'identificació i firma electrònics d'acord amb el que preveu la Llei 59/2003, de 19 de desembre, de Firma Electrònica, de manera que en tot cas es produïska una plena identificació dels licitadors. L'alta es realitzarà a través del portal de subhastes per mitjà de mecanismes segurs d'identificació i firma electrònics i inclourà necessàriament totes les dades identificatives de l'interessat. Als executants se'ls identificarà de manera que els permeta comparèixer com a postors en les subhastes provinents del procediment d'execució iniciat per ells sense necessitat de realitzar consignació.

5a. L'executant, l'executat o el tercer posseïdor, si n'hi ha, podran, sota la seua responsabilitat i, en tot cas, a través de l'oficina judicial davant de la qual se seguísca el procediment, enviar al portal de subhastes tota la informació de què disposen sobre el bé objecte de licitació, procedent d'informes de taxació o una altra documentació oficial, obtinguda directament pels òrgans judicials o per mitjà de notari i que segons el parer d'aquells puga considerar-se d'interés per als possibles licitadors. També podrà fer-ho el secretari judicial per la seua iniciativa pròpia, si ho considera convenient.

6a. Les licitacions s'enviaran telemàticament a través de sistemes segurs de comunicacions al portal de subhastes, que tornarà un avís tècnic, incloent-hi un segell de temps, del moment exacte de la recepció de la postura i de la seua quantia. El postor haurà també d'indicar si consent o no la reserva a què es refereix el paràgraf segon de l'apartat 1 de l'article 652 i si licita en nom propi o en nom d'un tercer. Seran admissibles postures per import superior, igual o inferior a la més alta ja realitzada, i s'entendrà en els dos últims supòsits que consenten des d'aquest moment la reserva de consignació i seran tingudes en compte per al supòsit que el licitador que haja realitzat la licitació igual o més alta no consigne finalment la resta del preu d'adquisició. En cas que hi haja postures pel mateix import, es preferirà l'anterior en el temps. El portal de subhastes només publicarà la licitació més alta entre les realitzades fins aquest moment.»

Seixanta-set. L'article 649 queda redactat de la manera següent:

«Article 649. *Desenvolupament i acabament de la subhasta.*

1. La subhasta admetrà postures durant un termini de vint dies naturals des de la seua obertura. La subhasta no es tancarà fins que no haja transcorregut una hora des de la realització de l'última postura, sempre que aquesta siga superior a la millor realitzada fins a aquest moment, encara que això comporte l'ampliació del termini inicial de vint dies a què es refereix aquest article per un màxim de 24 hores.

En cas que el secretari judicial tinga coneixement de la declaració de concurs del deutor, suspèndrà mitjançant un decret l'execució i procedirà a deixar sense efecte la subhasta, encara que aquesta ja s'haja iniciat. Aquesta circumstància es comunicarà immediatament al portal de subhastes.

2. La suspensió de la subhasta per un període superior a quinze dies comportarà la devolució de les consignacions, i es retroaurà la situació al moment immediatament anterior a la publicació de l'anunci. La represa de la subhasta es realitzarà per mitjà d'una nova publicació de l'anunci com si es tractara d'una nova subhasta.

3. En la data del tancament de la subhasta i a continuació d'aquest, el portal de subhastes remetrà el secretari judicial informació certificada de la postura telemàtica que haja resultat vencedora, amb el nom, cognoms i adreça electrònica del licitador.

En cas que el millor licitador no complete el preu ofert, a sol·licitud del secretari judicial, el portal de subhastes li remetrà informació certificada sobre l'import de la següent licitació per ordre decreixent i la identitat del postor que la va realitzar, sempre que aquest haja optat per la reserva de postura a què es refereix el paràgraf segon de l'apartat 1 de l'article 652.

4. Acabada la subhasta i rebuda la informació, el secretari judicial en deixarà constància, i expressarà el nom del millor postor i de la postura que va formular.»

Seixanta-huit. L'apartat 1 de l'article 656 queda redactat de la manera següent:

«1. Quan l'objecte de la subhasta estiga comprés en l'àmbit d'aquesta secció, el secretari judicial responsable de l'execució lliurarà un manament al registrador al càrrec del qual es trobe el registre de què es tracte perquè remeta al jutjat una certificació en què consten els punts següents:

1r. La titularitat del domini i altres drets reals del bé o dret gravat.

2n. Els drets de qualsevol naturalesa que hi haja sobre el bé enregirable embargat, en especial, la relació completa de les càrregues inscrites que el graven o, si és el cas, que es troba lliure de càrregues.

En tot cas, la certificació s'expedirà en format electrònic i disposarà d'informació amb contingut estructurat.»

Seixanta-nou. El paràgraf segon de l'apartat 1 de l'article 660 queda redactat de la manera següent:

«Als efectes del que disposa el present article, qualsevol titular registral d'un dret real, càrrega o gravamen que recaiga sobre un bé podrà fer constar en el registre un domicili en territori nacional en el qual desitge ser notificat en cas d'execució. Aquesta circumstància es farà constar per nota al marge de la inscripció del dret real, la càrrega o el gravamen del qual siga titular. També podrà fer-se constar una adreça electrònica als efectes de notificacions. Si s'ha assenyalat una adreça electrònica, s'entén que es consent aquest procediment per a rebre notificacions, sense perjudici que aquestes puguen realitzar-se de manera acumulativa i no alternativa a les personals. En aquest cas, el còmput dels terminis es realitzarà a partir de l'endemà de la primera de les notificacions positives que s'haja realitzat d'acord amb les normes processals o amb la Llei 18/2011, de 5 de juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en l'Administració de justícia. L'establiment o canvi de domicili o adreça electrònica podrà comunicar-se al registre en qualsevol de les formes i amb els efectes mencionats en l'apartat 2 de l'article 683 d'aquesta llei.»

Setanta. L'article 671 queda redactat de la manera següent:

«Article 671. *Subhasta sense cap postor.*

Si en la subhasta no hi ha cap postor, podrà el creditor, en el termini dels vint dies següents al del tancament de la subhasta, demanar l'adjudicació del bé. Si no es tracta de la residència habitual del deutor, el creditor podrà demanar l'adjudicació pel 50 per cent del valor pel qual el bé haja eixit a subhasta o per la quantitat que se

li dega per tots els conceptes. Si es tracta de la residència habitual del deutor, l'adjudicació es farà per import igual al 70 per cent del valor pel qual el bé haja eixit a subhasta o si la quantitat que se li deu per tots els conceptes és inferior a aquest percentatge, pel 60 per cent. S'aplicarà en tot cas la regla d'imputació de pagaments continguda en l'article 654.3.

Quan el creditor, en el termini de vint dies, no haja fet ús d'aquesta facultat, el secretari judicial, a instància de l'executat, procedirà a l'alçament de l'embargament.»

Setanta-u. Es modifica l'article 715, que queda redactat de la manera següent:

«Article 715. *Oposició del deutor.*

Si, dins del termini legal, el deutor s'oposa motivadament a la petició de l'actor, siga pel que fa a les partides de danys i perjudicis, siga pel que fa a la seua valoració en diners, se substanciarà la liquidació de danys i perjudicis pels tràmits establits per als judicis verbals, però el tribunal que va dictar l'ordre general d'execució, per mitjà de providència a instància de part o d'ofici, si ho considera necessari, podrà nomenar un pèrit que dictamine sobre l'efectiva producció dels danys i la seua avaluació en diners, després de la presentació de l'escrit d'impugnació de l'oposició. En aquest cas, fixarà el termini perquè emeta dictamen i l'entregue en el jutjat i la vista oral no se celebrarà fins passats deu dies a comptar de l'endemà del trasllat del dictamen a les parts.»

Setanta-dos. Es modifica l'article 775, que queda redactat de la manera següent:

«Article 775. *Modificació de les mesures definitives.*

1. El Ministeri Fiscal, si hi ha fills menors o incapacitats i, en tot cas, els cònjuges, podran sol·licitar al tribunal que va acordar les mesures definitives la modificació de les mesures convingudes pels cònjuges o de les adoptades a falta d'acord, sempre que hagen variat substancialment les circumstàncies tingudes en compte en aprovar-les o acordar-les.

2. Aquestes peticions es tramitaran d'acord amb el que disposa l'article 770. No obstant això, si la petició es fa per ambdós cònjuges de comú acord o per l'un amb el consentiment de l'altre i s'hi adjunta la proposta de conveni regulador, regirà el procediment establert en l'article 777.

3. Les parts podran sol·licitar, en la demanda o en la contestació, la modificació provisional de les mesures definitives concedides en un plet anterior. Aquesta petició se substanciarà d'acord amb el que preveu l'article 773.»

Setanta-tres. Es modifica l'apartat 4 de l'article 794, que queda redactat de la manera següent:

«4. Si se suscita controvèrsia sobre la inclusió o l'exclusió de béns en l'inventari, el secretari judicial farà constar en l'acta les pretensions de cada una de les parts sobre els mencionats béns i la seua fonamentació jurídica, citarà els interessats a una vista, i continuarà la tramitació d'acord amb el que s'ha previst per al judici verbal.

La sentència que es pronuncie sobre la inclusió o exclusió de béns en l'inventari preservarà els drets de tercers.»

Setanta-quatre. Es modifica l'apartat 4 de l'article 800, que queda redactat de la manera següent:

«4. Si els comptes són impugnats dins del termini hàbil per a fer-ho, es traslladarà l'escrit d'impugnació al comptedant perquè conteste d'acord amb el que estableix l'article 438. Les parts, en els seus respectius escrits d'impugnació i contestació a aquesta, podran sol·licitar la celebració d'una vista; la tramitació continuarà d'acord amb el que es disposa per al judici verbal.»

Setanta-cinc. Es modifica l'apartat 2 de l'article 809, que queda redactat de la manera següent:

«2. Si se suscita controvèrsia sobre la inclusió o exclusió d'algun concepte en l'inventari o sobre l'import de qualsevol de les partides, el secretari judicial farà constar en l'acta les pretensions de cada una de les parts sobre els mencionats béns i la seua fonamentació jurídica, citarà els interessats a una vista, i continuarà la tramitació d'acord amb el que es preveu per al judici verbal.

La sentència resoldrà sobre totes les qüestions suscitées, aprovarà l'inventari de la comunitat matrimonial, i disposarà el que siga procedent sobre l'administració i disposició dels béns comuns.»

Setanta-sis. Es modifica el paràgraf primer de l'apartat 1 i s'afeg un nou apartat 4 a l'article 815, que queden redactats de la manera següent:

«1. Si els documents aportats amb la petició són dels que preveu l'apartat 2 de l'article 812 o constitueixen un principi de prova del dret del peticionari, confirmat pel que s'exposa en aquella, el secretari judicial requerirà el deutor perquè, en el termini de vint dies, pague al peticionari, i ho acredite davant del tribunal, o comparega davant seu i al·legue de manera fonamentada i motivada, en escrit d'oposició, les raons per les quals, al seu entendre, no deu, en tot o en part, la quantitat reclamada. En cas contrari donarà compte al jutge perquè resolga el que corresponga sobre l'admissió a tràmit de la petició inicial.»

«4. Si la reclamació del deute es fonamenta en un contracte entre un empresari o professional i un consumidor o usuari, el secretari judicial, prèviament a efectuar el requeriment, en donarà compte al jutge perquè pugua apreciar el possible caràcter abusiu de qualsevol clàusula que constitueixca el fonament de la petició o que haja determinat la quantitat exigible.

El jutge examinarà d'ofici si alguna de les clàusules que constitueix el fonament de la petició o que ha determinat la quantitat exigible pot ser qualificada d'abusiva. Quan aprecie que alguna clàusula pot ser qualificada així, donarà audiència per cinc dies a les parts. Oïdes aquestes, resoldrà el que corresponga per mitjà d'interlocutòria dins dels cinc dies següents. Per a aquest tràmit no serà preceptiva la intervenció d'advocat ni de procurador.

En cas de considerar el caràcter abusiu d'alguna de les clàusules contractuals la interlocutòria que es dicte determinarà les conseqüències d'aquesta consideració i acordarà, bé la improcedència de la pretensió, bé la continuació del procediment sense aplicació de les considerades abusives.

Si el tribunal no estima l'existència de clàusules abusives, ho declararà així i el secretari judicial procedirà a requerir el deutor en els termes que preveu l'apartat 1.

La interlocutòria que es dicte serà directament apel·lable en tot cas.»

Setanta-set. Es modifica l'apartat 1 de l'article 816, que queda redactat de la manera següent:

«1. Si el deutor no atén el requeriment de pagament o no compareix, el secretari judicial dictarà un decret en el qual donarà per acabat el procés monitori i en donarà trasllat al creditor perquè inste el despatx d'execució; per a això n'hi haurà prou amb la mera sol·licitud, sense necessitat que transcórrega el termini de vint dies previst en l'article 548 d'aquesta llei.»

Setanta-huit. Es modifica l'apartat 2 de l'article 818, que queda redactat de la manera següent:

«2. Quan la quantia de la pretensió no excedisca la pròpia del judici verbal, el secretari judicial dictarà un decret que donarà per acabat el procés monitori i acordarà seguir la tramitació d'acord amb el que es preveu per a aquest tipus de

judici, i donarà trasllat de l'oposició a l'actor, el qual la podrà impugnar per escrit en el termini de deu dies. Les parts, en els seus respectius escrits d'oposició i d'impugnació d'aquesta, podran sol·licitar la celebració d'una vista, seguint els tràmits previstos en els articles 438 i següents.

Quan l'import de la reclamació excedisca aquesta quantitat, si el peticionari no interposa la demanda corresponent dins del termini d'un mes des del trasllat de l'escrit d'oposició, el secretari judicial dictarà un decret que sobresega les actuacions i condemne en costes el creditor. Si presenta la demanda, en el decret que posa fi al procés monitori acordarà donar trasllat de la demanda al demandat d'acord amb el que preveuen els articles 404 i següents, llevat que no siga procedent la seua admissió, i en aquest cas acordarà donar compte al jutge perquè resolga el que corresponga.»

Setanta-nou. Es modifica l'article 826, que queda redactat de la manera següent:

«Article 826. *Substanciació de l'oposició canviària.*

Presentat pel deutor l'escrit d'oposició, el secretari judicial n'ha de donar trasllat al creditor perquè l'impugne per escrit en el termini de deu dies. Les parts, en els seus respectius escrits d'oposició i d'impugnació d'aquesta, podran sol·licitar la celebració d'una vista, seguint els tràmits previstos en els articles 438 i següents per al judici verbal.

Si no se sol·licita la vista o si el tribunal no considera procedent que se celebre, es resoldrà sense més tràmits l'oposició.

Quan s'acorde la celebració d'una vista, si no compareix el deutor, el tribunal considerarà que ha desistit de l'oposició i adoptarà les resolucions previstes en l'article anterior. Si no compareix el creditor, el tribunal resoldrà sense oir-lo sobre l'oposició.»

Disposició addicional primera. *Utilització de mitjans telemàtics.*

1. A partir de l'1 de gener de 2016, tots els professionals de la justícia i òrgans i oficines judicials i fiscals, que encara no ho facen, estaran obligats a utilitzar els sistemes telemàtics existents en l'Administració de justícia per a la presentació d'escrits i documents i la realització d'actes de comunicació processal, respecte dels procediments que s'inicien a partir d'aquesta data, en els termes dels articles 6.3 i 8 de la Llei 18/2011, de 5 de juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en l'Administració de justícia.

Per a garantir l'efectivitat d'aquesta disposició, les administracions amb competència en matèria d'Administració de justícia hauran de dotar, amb anterioritat a aquesta data, les oficines judicials i fiscals amb funcions de registre, dels mitjans electrònics adequats en els termes establits en l'article 30 de la Llei 18/2011.

2. Les aplicacions i sistemes tecnològics que les administracions competents destinen al servei dels òrgans i oficines judicials i fiscals disposaran dels instruments i mitjans indispensables per a reconèixer, ordenar, tractar, estructurar i identificar els escrits, documents i, en general, totes les comunicacions presentades pels professionals de la justícia i ciutadans, de conformitat amb les especificacions tècniques que el Comitè Tècnic Estatal de l'Administració de Justícia Electrònica, amb l'audiència prèvia de les administracions competents en l'àmbit de l'Administració de justícia i amb un informe previ del Consell General del Poder Judicial, determine quant a l'evolució tecnològica.

3. Els col·legis de procuradors habilitaran els mitjans necessaris i col·laboraran amb l'Administració de justícia per a garantir la recepció per mitjans telemàtics de les notificacions i altres actes de comunicació, i el trasllat de còpies d'escrits i documents per tots els seus professionals en qualsevol part del territori nacional, independentment del col·legi de procuradors d'adscripció a què pertanguen.

A aquests efectes, el consell general o el superior corresponent posarà a disposició de les oficines judicials i de les administracions amb competència en matèria d'administració de justícia els protocols i sistemes d'interconnexió que permeten l'accés necessari per

mitjans electrònics al registre de professionals col·legiats exercents previst en l'article 10 de la Llei 10/1974, de 13 de febrer, sobre col·legis professionals, i garantirà que en aquest registre consten les seues dades professionals, com ara número de col·legiat, domicili professional, número de telèfon, de fax, adreça de correu electrònic i qualsevol altra que permeta la identificació de manera unívoca del col·legiat.

En aquests casos, els òrgans judicials enviaran els actes de comunicació a través del col·legi professional radicat en l'àmbit territorial en què es trobe l'òrgan o oficina notificadora.

Disposició addicional segona. *Traslats de còpies d'escrits i documents entre procuradors.*

L'obligació de realitzar el trasllat de còpies d'escrits i documents quan intervinguen procuradors serà igualment exigible, en els termes que preveuen els articles i 276 següents de la Llei d'Enjudiciament Civil, en els ordres jurisdiccionals penal, contenciós administratiu i laboral.

Disposició transitòria primera. *Judicis verbals i altres processos.*

Els processos de judici verbal i els altres que resulten afectats i que estiguen en tràmit en entrar en vigor aquesta llei es continuaran substanciant, fins que recaiga una resolució definitiva, d'acord amb la legislació processal anterior.

Disposició transitòria segona. *Processos monitoris i execució de laudes arbitrals.*

1. Les modificacions de l'article 815 i de l'apartat 1 del 552, últim paràgraf, seran aplicables als processos monitoris i d'execució que s'inicien després de l'entrada en vigor d'aquesta llei.

2. Els procediments monitoris que es troben en tramitació a l'entrada en vigor d'aquesta llei seran suspesos pel secretari judicial quan la petició inicial es fonamente en un contracte entre un empresari o professional i un consumidor o usuari. En aquest cas, donarà immediatament compte al jutge que, si aprecia que alguna de les clàusules que constitueix el fonament de la petició o que ha determinat la quantitat exigible pot ser qualificada d'abusiva, donarà audiència per cinc dies a les parts i resoldrà el que corresponga per mitjà d'una interlocutòria dins dels cinc dies següents. Si el jutge no estima l'existència de clàusules abusives, ho declararà així, i el secretari judicial procedirà a alçar la suspensió acordada i a ordenar la continuació del procediment.

3. Si es tracta d'execucions de laudes arbitrals que es fonamenten en un contracte entre un empresari o professional i un consumidor o usuari, que no estiguen arxivades definitivament, se seguirà el procediment descrit en l'apartat anterior a fi d'apreciar si alguna de les seues clàusules es pot qualificar d'abusiva.

Disposició transitòria tercera. *Noves funcions atribuïdes als procuradors.*

Els actes processals de comunicació i la realització de tasques d'auxili i col·laboració dels processos que estiguen en tràmit a l'entrada en vigor d'aquesta llei els continuarà realitzant l'oficina judicial llevat que la part expressament sol·licite que els realitze el seu procurador.

Disposició transitòria quarta. *Presentació d'escrits i documents i realització d'actes de comunicació per mitjans telemàtics.*

1. Transitòriament, fins a l'1 de gener de 2018, en relació amb els actes de comunicació al Ministeri Fiscal, el termini que s'estableix en l'article 151.2 serà de deu dies naturals.

2. Transitòriament, fins a l'1 de gener de 2016, els procuradors i la resta de professionals de justícia que no puguen presentar i rebre escrits i documents i actes de

comunicació en la manera descrita en la disposició addicional primera, podran seguir fent-ho a la seu del tribunal o al servei comú de recepció organitzat pel col·legi de procuradors. El col·legi de procuradors radicat en l'àmbit territorial en què es trobe l'òrgan o oficina notificadora assumeix l'obligació de remetre les comunicacions, notificacions i, si és el cas, documentació que les acompanye al procurador que estiga col·legiat fora d'aquest àmbit territorial. Quan es tracte d'expedients administratius o actuacions processals, el secretari judicial podrà acordar, en atenció a les seues característiques o per concórrer causa justificada, que siguen consultats a la seu del tribunal o directament retirats d'aquesta per les parts.

3. D'altra banda, fins a l'1 de gener de 2017, els interessats que no siguen professionals de la justícia i no estiguen representats per un procurador no podran optar ni ser obligats a la presentació o recepció d'escrits i documents o actes de comunicació per mitjans telemàtics en els termes de l'article 273. Transitòriament i fins aquesta data s'hauran de seguir efectuant aquests actes pels altres mitjans regulats en la llei.

4. Fins aquesta mateixa data, en la qual es pose en funcionament l'arxiu d'apoderaments apud acta, l'acreditació del poder de representació s'efectuarà per mitjà del poder notarial o de l'apoderament apud acta.

Disposició transitòria quinta. *Règim de prescripció aplicable a les relacions ja existents.*

El temps de prescripció de les accions personals que no tinguen assenyalat un terme especial de prescripció, nascudes abans de la data d'entrada en vigor d'aquesta llei, es regirà pel que disposa l'article 1939 del Codi Civil.

Disposició transitòria sexta. *Sol·licituds de justícia gratuïta en tramitació.*

Les sol·licituds de justícia gratuïta presentades amb anterioritat a l'entrada en vigor de la present llei se seguiran tramitant i es resoldran d'acord amb la normativa anterior.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Queden derogades totes les disposicions que s'oposen al que estableix aquesta llei.

Disposició final primera. *Modificació del Codi Civil en matèria de prescripció.*

Es modifica l'article 1964 del Codi Civil, que queda redactat de la manera següent:

«Article 1964.

1. L'acció hipotecària prescriu al cap de vint anys.
2. Les accions personals que no tinguen termini especial prescriuen al cap de cinc anys des que es puga exigir el compliment de l'obligació. En les obligacions continuades de fer o no fer, el termini començarà cada vegada que s'incomplisquen.»

Disposició final segona. *Modificació de la Llei 49/1960, de 21 de juliol, sobre la propietat horitzontal.*

Es modifica l'apartat 2 de l'article 13 de la Llei 49/1960, de 21 de juliol, sobre la propietat horitzontal, que queda redactat de la manera següent:

«2. El president serà nomenat, entre els propietaris, per mitjà d'elecció o, subsidiàriament, per mitjà de torn rotatori o sorteig. El nomenament serà obligatori, si bé el propietari designat podrà sol·licitar el seu relleu al jutge dins del mes següent al seu accés al càrrec, amb indicació de les raons per a això. El jutge, a través del procediment establert en l'article 17.7a, resoldrà per complet el que corresponga, i designarà en la mateixa resolució el propietari que haja de substituir, si és el cas, el president en el càrrec fins que es procedisca a nova designació en el termini que es determine en la resolució judicial.

Igualment es podrà acudir al jutge quan, per qualsevol causa, siga impossible per a la junta designar president de la comunitat.»

Disposició final tercera. *Modificació de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'Assistència Jurídica Gratuïta.*

La Llei 1/1996, de 10 de gener, d'Assistència Jurídica Gratuïta, queda modificada de la manera següent:

U. Es modifica l'article 1, que queda redactat de la manera següent:

«Article 1. *Objecte de la llei.*

La present llei té per objecte determinar el contingut i l'abast del dret a l'assistència jurídica gratuïta a què es refereix l'article 119 de la Constitució i regular el procediment per al seu reconeixement i efectivitat.

Les disposicions d'aquesta llei són aplicables de manera general en tot tipus de processos judicials, incloent-hi els recursos d'empara constitucional, la via administrativa prèvia quan així s'establisca en la legislació específica, així com l'assessorament previ al procés previst en l'apartat 1 de l'article 6.»

Dos. Es modifica la lletra g) i s'afeg una lletra i) a l'article 2, que queden redactades de la manera següent:

«g) Amb independència de l'existència de recursos per a litigar, es reconeix el dret d'assistència jurídica gratuïta, que es prestarà immediatament, a les víctimes de violència de gènere, de terrorisme i de tracta d'éssers humans en aquells processos que tinguen vinculació, deriven o siguen conseqüència de la seua condició de víctimes, així com als menors d'edat i les persones amb discapacitat intel·lectual o malaltia mental quan siguen víctimes de situacions d'abús o maltractament.

Aquest dret assistirà també els drethavents en cas de mort de la víctima, sempre que no siguen partícips en els fets.

A l'efecte de la concessió del benefici de justícia gratuïta, la condició de víctima s'adquirirà quan es formule denúncia o querella, o s'inicie un procediment penal, per algun dels delictes a què es refereix aquesta lletra, i es mantindrà mentre romanga en vigor el procediment penal o quan, després de finalitzar, s'haja dictat una sentència condemnatòria. El benefici de justícia gratuïta es perdrà després de la fermesa de la sentència absolutòria, o del sobreseïment definitiu o provisional per no resultar acreditats els fets delictius, sense l'obligació d'abonar el cost de les prestacions gaudides gratuïtament fins aquest moment.

En els distints processos que es puguin iniciar com a conseqüència de la condició de víctima dels delictes a què es refereix aquesta lletra i, en especial, en els de violència de gènere, ha de ser el mateix advocat el que assistisca la víctima, sempre que amb això es garantisca degudament el seu dret de defensa.»

«i) Amb independència de l'existència de recursos per a litigar, es reconeix el dret d'assistència jurídica gratuïta a les associacions que tinguen com a fi la promoció i defensa dels drets de les víctimes del terrorisme, assenyalades en la Llei 29/2011, de 22 de setembre, de reconeixement i protecció integral a les víctimes del terrorisme.»

Tres. Es modifiquen la lletra c) de l'apartat 1 i els apartats 2 i 3 de l'article 3, que queden redactats de la manera següent:

«c) El triple d'aquest indicador quan es tracte d'unitats familiars integrades per quatre o més membres o que tinguen reconeguda la seua condició de família nombrosa d'acord amb la normativa vigent.»

«2. Per a la determinació del concepte d'unitat familiar en les seues diverses modalitats caldrà ajustar-se al que estableix la Llei de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques, i s'equiparen als cònjuges no separats legalment les parelles de fet constituïdes de conformitat amb els requisits que els siguen exigibles.

3. Els mitjans econòmics seran valorats individualment quan el sol·licitant acredite l'existència d'interessos familiars contraposats en el litigi per al qual se sol·licita l'assistència.»

Quatre. Es modifiquen els apartats 1, 2 i 10 de l'article 6, que queden redactats de la manera següent:

«1. Assessorament i orientació gratuïts previs al procés als qui pretenguen reclamar la tutela judicial dels seus drets i interessos, així com informació sobre la possibilitat de recórrer a la mediació o altres mitjans extrajudicials de solució de conflictes, en els casos no prohibits expressament per la llei, quan tinguen per objecte evitar el conflicte processal o analitzar la viabilitat de la pretensió.

Quan es tracte de víctimes de violència de gènere, de terrorisme i de tràfic d'éssers humans, així com de menors d'edat i les persones amb discapacitat intel·lectual o malaltia mental, en els termes establits en la lletra g) de l'article 2, l'assistència jurídica gratuïta comprendrà assessorament i orientació gratuïts en el moment immediatament previ a la interposició de la denúncia o querella.

2. Assistència d'advocat al detingut, pres o imputat que no l'haja designat, per a qualsevol diligència policial que no siga conseqüència d'un procediment penal en curs o en la seua primera compareixença davant d'un òrgan jurisdiccional, o quan aquesta es duga a terme per mitjà d'auxili judicial i el detingut, pres o imputat no haja designat advocat al lloc on es preste. Igualment serà aplicable aquesta assistència lletrada a la persona reclamada i detinguda com a conseqüència d'una ordre de detenció europea que no haja designat un advocat.

No serà necessari que el detingut, pres o imputat acredite prèviament no tindre recursos, sense perjudici que, si no se li reconeix amb posterioritat el dret a l'assistència jurídica gratuïta, haja d'abonar a l'advocat els honoraris meritats per la seua intervenció.»

«10. Els drets aranzelaris a què es refereixen els apartats 8 i 9 no es percebran quan l'interessat acredite ingressos per sota de l'indicador públic de renda d'efectes múltiples.»

Cinc. Es modifica l'apartat 3 de l'article 7, que queda redactat de la manera següent:

«3. Quan la competència per al coneixement dels recursos a què es refereix l'apartat anterior corresponga a un òrgan judicial que tinga la seu en una localitat diferent, el secretari judicial, una vegada rebudes les actuacions judicials, requerirà als respectius col·legis la designació d'un advocat i, si és el cas, d'un procurador d'ofici exercents en la seua jurisdiccional esmentada.»

Sis. Es modifica el paràgraf primer i s'afeg un paràgraf segon a l'article 8, que queden redactats de la manera següent:

«No es reconeixerà el dret a l'assistència jurídica gratuïta ni a prestacions diferents de les sol·licitades a l'actor una vegada presentada la demanda, o al demandat una vegada formulada la seua contestació, llevat que en la seua sol·licitud acrediten davant de la Comissió d'Assistència Jurídica Gratuïta que les circumstàncies i condicions necessàries per a obtindre el dret esmentat van sobrevindre després de la demanda o contestació, respectivament. El reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta per circumstàncies sobrevingudes no tindrà caràcter retroactiu.

No serà procedent la sol·licitud del dret quan el procés ja haja finalitzat mitjançant una resolució ferma, llevat que es referisca a la seua execució.»

Set. Es modifica l'article 10, que queda redactat de la manera següent:

«Article 10. *Composició de les comissions d'assistència jurídica gratuïta.*

1. La Comissió Central d'Assistència Jurídica Gratuïta estarà composta pels degans del Col·legi d'Advocats i del Col·legi de Procuradors de Madrid, o l'advocat o procurador que ells designen, un advocat de l'Estat i un funcionari del Ministeri de Justícia pertanyent a cossos o escales del subgrup A1. La Comissió serà presidida semestralment per cada un dels seus membres, a excepció del funcionari del Ministeri de Justícia, que actuarà com a secretari.

2. Les comissions d'assistència jurídica gratuïta dependents de les comunitats autònomes estaran integrades pel degà del col·legi d'advocats i el del col·legi de procuradors, o l'advocat o el procurador que ells designen, i per dos membres que designen les administracions públiques de les quals depenen. L'òrgan competent de la comunitat autònoma determinarà quins dels seus integrants exerciran la presidència i la secretaria.

3. En les comissions d'assistència jurídica gratuïta dependents de l'Administració General de l'Estat, els membres que corresponen a l'Administració pública seran un advocat de l'Estat i un funcionari, que actuarà com a secretari, pertanyent a cossos o escales del subgrup A1, amb destinació en la gerència territorial del Ministeri de Justícia corresponent o, si no n'hi ha, un funcionari dels esmentats cossos o escales que preste els seus serveis en la delegació o subdelegació del Govern del territori de què es tracte.

En les províncies on hi haja més d'un col·legi d'advocats o de procuradors, el representant d'aquestes corporacions en la Comissió serà designat de comú acord pels degans d'aquells.

Quan el volum d'assumptes o altres circumstàncies justificades ho aconsellen, es podran crear delegacions de la Comissió Provincial d'Assistència Jurídica Gratuïta, amb la composició i àmbit d'actuació que reglamentàriament es determinen i garantint, en tot cas, l'homogeneïtat de criteris per a reconèixer el dret a l'assistència jurídica gratuïta.»

Huit. Es modifiquen els apartats 2 i 5 i s'afeg un nou apartat 6 a l'article 12, que queden redactats de la manera següent:

«2. El reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta, que podrà comprendre totes o algunes de les prestacions previstes en l'article 6, l'hauran d'instar els sol·licitants davant del col·legi d'advocats del lloc en què es trobe el jutjat o tribunal que haja de conèixer del procés principal per al qual se sol·licita, o davant del jutjat del seu domicili. En aquest últim cas, l'òrgan judicial traslladarà la petició al col·legi d'advocats territorialment competent.

La sol·licitud podrà presentar-se per qualsevol mitjà, incloent-hi els previstos en la normativa d'accés electrònic dels ciutadans als serveis públics.»

«5. Si s'acredita que els ingressos i havers patrimonials d'algun dels sol·licitants que hagen de litigar sota una sola defensa o representació superen els llindars previstes en l'apartat 1 de l'article 3 però no arriben al quíntuple de l'indicador públic de renda d'efectes múltiples, la Comissió d'Assistència Jurídica Gratuïta podrà determinar quines de les prestacions establides en l'article 6 s'atorgarà als sol·licitants.

6. Quan el cost de les prestacions reconegudes l'hagen de sufragar diversos litigants, l'aportació del sistema d'assistència jurídica gratuïta es limitarà a la part proporcional que corresponga a les parts a les quals s'haja reconegut el dret.»

Nou. Es modifica l'article 13, que queda redactat de la manera següent:

«Article 13. *Requisits de la sol·licitud.*

En la sol·licitud s'indicaran de manera expressa les prestacions per a les quals se sol·licita el reconeixement del dret, que podran ser totes o algunes de les previstes en l'article 6 i s'hi faran constar, adjuntant els documents que reglamentàriament es determinen per a la seua acreditació, les dades que permeten apreciar la situació econòmica i patrimonial de l'interessat i dels integrants de la seua unitat familiar, les seues circumstàncies personals i familiars, la pretensió que es vol fer valdre i la part o parts contràries en el litigi, si n'hi ha.

En la presentació de la sol·licitud s'informarà el sol·licitant de la facultat atribuïda a la Comissió d'Assistència Jurídica Gratuïta per a la consulta de les dades a què es refereix l'article 17, tant del sol·licitant com, si és el cas, del seu cònjuge o parella de fet, i tots els afectats han de prestar el seu consentiment en la sol·licitud.

Si el sol·licitant del dret no està casat o el seu matrimoni s'ha dissolt o està separat legalment haurà de confirmar, per mitjà d'una declaració jurada, que no té parella de fet.»

Deu. Es modifica l'article 16, que queda redactat de la manera següent:

«Article 16. *Suspensió del curs del procés.*

1. La sol·licitud de reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta no suspèn el curs del procés o expedient administratiu.

No obstant això, a fi d'evitar que el transcurs dels terminis puga provocar la preclusió d'un tràmit o la indefensió de qualsevol de les parts, el secretari judicial o l'òrgan administratiu, d'ofici o a petició d'aquestes, podrà decretar la suspensió fins que es produïska la decisió sobre el reconeixement o la denegació del dret a litigar gratuïtament, o la designació provisional d'advocat i de procurador si la seua intervenció és preceptiva o requerida en interès de la justícia, sempre que la sol·licitud del dret s'haja formulat en els terminis establits en les lleis processals o administratives. Aquesta suspensió afectarà també el termini d'esmena a què es refereix l'apartat 2 de l'article 8 de la Llei 10/2012, de 20 de novembre, per la qual es regulen determinades taxes en l'àmbit de l'Administració de justícia i de l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses.

2. Quan la presentació de la sol·licitud del reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta es realitze abans d'iniciar el procés i l'acció puga resultar perjudicada pel transcurs dels terminis de prescripció o caducitat, aquestes quedaran interrompudes o suspeses, respectivament, fins a la designació provisional d'un advocat i, si és preceptiu, d'un procurador del torn d'ofici que exercisquen l'acció en nom del sol·licitant; i si no és possible realitzar aquests nomenaments, fins que recaiga una resolució definitiva en via administrativa, reconeixent o denegant el dret.

El còmput del termini de prescripció es reprendrà des de la notificació al sol·licitant de la designació provisional d'advocat pel col·legi d'advocats o, si és el cas, des de la notificació del reconeixement o denegació del dret per la Comissió d'Assistència Jurídica Gratuïta i, en tot cas, en el termini de dos mesos des de la presentació de la sol·licitud.

En el supòsit que aquesta petició haja sigut denegada, siga clarament abusiva i únicament estiga preordenada a dilatar els terminis, l'òrgan judicial que conega de la causa podrà computar els terminis en els estrictes termes legalment previstos, amb totes les conseqüències que se'n deriven.»

Onze. Es modifica l'article 17, que queda redactat de la manera següent:

«Article 17. *Comprovació de dades, resolució i notificació.*

1. Per a verificar l'exactitud i realitat de les dades econòmiques i, en especial, de la informació relativa a les rendes i al patrimoni declarats pel sol·licitant del dret a l'assistència jurídica gratuïta, incloent-hi, si és el cas, els del seu cònjuge o parella de fet, la Comissió realitzarà les comprovacions i demanarà telemàticament tota la informació que considere necessàries. Aquesta informació es podrà demanar, en particular, a l'administració tributària corresponent, al cadastre, a la Seguretat Social, així com als registres de la propietat i mercantils o a qualssevol altres registres que tinguen informació relacionada amb els indicis a què es refereix l'article 3, i s'haurà de remetre per mitjans telemàtics. L'Administració tributària i la Seguretat Social facilitaran la informació necessària en el marc del que s'ha establert en la seua normativa específica.

També podrà la Comissió oir la part o parts contràries en el plet o contra les que es pretenga exercir l'acció, quan siguen conegudes i s'estime que poden aportar dades per a conèixer la situació econòmica real del sol·licitant.

2. La Comissió, una vegada efectuades les comprovacions anteriors, dictarà una resolució, en el termini màxim de trenta dies, comptats a partir de la recepció de l'expedient per la Comissió, en què es reconeixerà o denegarà el dret a l'assistència jurídica gratuïta i es determinaran quines de les prestacions s'apliquen a la sol·licitud. Transcorregut aquest termini sense que la Comissió haja resolt expressament la sol·licitud, quedaran ratificades les decisions que prèviament hagen pogut adoptar els col·legis d'advocats o de procuradors, sense perjudici de l'obligació de resoldre d'aquest òrgan de conformitat amb el que disposa la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú.

La resolució es notificarà en el termini comú de tres dies al sol·licitant, al col·legi d'advocats i, si és el cas, al col·legi de procuradors, així com a les parts interessades i es comunicarà a l'òrgan administratiu o al jutjat o tribunal que estiga coneixent del procés o, si aquest no s'ha iniciat, al jutge degà de la localitat.

Les comunicacions i notificacions previstes en aquest article s'efectuaran preferentment per mitjans electrònics i, en tot cas, quan aquelles tinguen lloc entre administracions públiques, òrgans judicials, professionals de la justícia, col·legis professionals i la Comissió.

Si el col·legi d'advocats no ha dictat cap resolució, el silenci de la Comissió serà positiu. A petició de l'interessat, l'òrgan administratiu, si és el cas, o el jutge o tribunal que conega del procés o, si la sol·licitud es realitza amb anterioritat a la iniciació d'aquest, el jutge degà competent procedirà a declarar el dret i a requerir als col·legis professionals la designació provisional d'advocat i procurador, si és el cas. Això sense perjudici del que resulte de les eventuais impugnacions contra aquesta estimació presumpta.»

Dotze. Es modifica el paràgraf primer de l'article 18, que queda redactat de la manera següent:

«El reconeixement del dret s'adequarà a les prestacions sol·licitades. Implicarà la confirmació de les designacions d'advocat i de procurador, si és el cas, efectuades provisionalment pels col·legis professionals.»

Tretze. Es modifica l'article 19, que queda redactat de la manera següent:

«Article 19. *Revocació del dret.*

1. La declaració errònia, el falsejament o ocultació de dades pels sol·licitants d'assistència jurídica gratuïta, que hagen sigut determinants per al reconeixement del dret, donaran lloc, en tot cas, amb audiència prèvia de l'interessat, a la seua

revocació per part de la Comissió d'Assistència Jurídica Gratuïta, mitjançant una resolució motivada, que, a aquests efectes, tindrà potestats de revisió d'ofici.

La revocació prevista en el paràgraf anterior comportarà l'obligació del pagament de tots els honoraris o drets meritats pels professionals intervinents des de la concessió del dret, així com de la quantitat equivalent al cost de les altres prestacions obtingudes pel que fa a la dita concessió, sense perjudici de les responsabilitats d'un altre ordre que, si és el cas, corresponguen.

2. Si l'òrgan judicial que coneix de la pretensió exercida pel beneficiari de l'assistència jurídica gratuïta aprecia abús de dret, temeritat, mala fe o frau de llei en el seu exercici, en la resolució que pose fi al procés declararà l'existència d'aquest, revocarà el dret de justícia gratuïta i el condemnarà a abonar les despeses i costes processals meritades a instància seua, en els termes de l'apartat anterior. Aquesta revocació es comunicarà a la comissió d'assistència jurídica gratuïta corresponent a fi que l'administració pública competent obtinga el reembossament, si és el cas per la via de constrenyiment, de totes les prestacions que s'hagen obtingut com a conseqüència del reconeixement del seu dret a litigar gratuïtament.»

Catorze. Es modifica l'article 20, que queda redactat de la manera següent:

«Article 20. *Impugnació de la resolució.*

1. Els qui siguen titulars d'un dret o d'un interès legítim podran impugnar les resolucions que, de manera definitiva, reconeguen, revoquen o deneguen el dret a l'assistència jurídica gratuïta.

Aquesta impugnació, per a la qual no serà preceptiva la intervenció d'advocat, haurà de realitzar-se per escrit i de manera motivada, en el termini de deu dies des de la notificació de la resolució o des que haja sigut coneguda per qualsevol dels legitimats per a interposar-la, davant del secretari de la Comissió d'Assistència Jurídica Gratuïta. Aquest remetrà l'escrit d'impugnació, juntament amb l'expedient corresponent a la resolució impugnada i una certificació d'aquesta, al jutjat o tribunal competent o al jutge degà per al seu repartiment, si el procediment no s'ha iniciat.

2. Rebut l'escrit d'impugnació i els documents i la certificació a què al·ludeix el paràgraf anterior, el secretari judicial requerirà les parts i l'advocat de l'Estat o el lletrat de la comunitat autònoma corresponent quan d'aquesta depenga la Comissió d'Assistència Jurídica Gratuïta, perquè en el termini de cinc dies presenten per escrit les al·legacions i proves que consideren oportunes.

El jutge o tribunal podrà acordar per mitjà de providència, d'ofici o a instància de part, la celebració d'una compareixença si la impugnació no es pot resoldre amb els documents i proves aportats. El secretari judicial assenyalarà dia i hora perquè tinga lloc dins dels deu dies següents.

3. Rebudes les al·legacions o finalitzada la compareixença, si és el cas, el jutge o tribunal resoldrà sense més tràmits per mitjà d'interlocutòria en el termini de cinc dies, en què mantindrà o revocarà la resolució impugnada, amb imposició d'una sanció pecuniària de 30 a 300 euros a qui haja promogut la impugnació de manera temerària o amb abús de dret.

Contra la interlocutòria dictada pel jutge o el tribunal no es podrà interposar cap recurs.»

Quinze. Es modifica l'article 21, que queda redactat de la manera següent:

«Article 21. *Requeriment de designació d'advocat i procurador.*

Si, d'acord amb la legislació processal o administrativa, l'òrgan judicial que coneix del procés o l'òrgan administratiu que tramite l'expedient considera que, per les circumstàncies o la urgència del cas, és necessari assegurar de manera immediata els drets de defensa i representació de les parts, i alguna d'elles manifesta no tindre recursos econòmics sempre que això siga exigible per a obtenir

el dret d'assistència jurídica gratuïta, dictarà una resolució motivada en què requerirà dels col·legis professionals el nomenament provisional d'advocat i procurador, quan les designacions no s'hagen realitzat amb anterioritat.

El secretari judicial o l'òrgan administratiu comunicarà la resolució pel mitjà més ràpid possible als col·legis d'advocats i de procuradors, i a continuació es tramitarà la sol·licitud segons el que preveuen els articles precedents.»

Setze. Es modifica l'article 24, que queda redactat de la manera següent:

«Article 24. *Distribució per torns.*

Els col·legis professionals establiran sistemes de distribució objectiva i equitativa dels distints torns i mitjans per a la designació dels professionals d'ofici. Aquests sistemes seran públics per a tots els col·legiats i podran ser consultats pels sol·licitants d'assistència jurídica gratuïta.

Els col·legis d'advocats, excepte aquells en què per la reduïda dimensió de l'activitat no siga necessari, disposaran d'un torn de guàrdia permanent per a la prestació del servei d'assistència lletrada al detingut i un altre per a la prestació dels serveis d'assessorament previ i d'assistència lletrada per a les víctimes de violència de gènere, terrorisme, tràfic d'éssers humans i de menors d'edat i persones amb discapacitat intel·lectual o malaltia mental que siguen víctimes de situacions d'abús o maltractament.»

Dèsset. Es modifica l'article 25, que queda redactat de la manera següent:

«Article 25. *Formació i especialització.*

El Ministeri de Justícia, de manera coordinada amb les comunitats autònomes competents, amb un informe previ dels consells generals de l'advocacia i dels procuradors dels tribunals d'Espanya, establirà els requisits generals mínims de formació i especialització necessaris per a prestar els serveis d'assistència jurídica gratuïta, a fi d'assegurar un nivell de qualitat i de competència professional que garantisca el dret constitucional a la defensa. Aquests requisits seran de compliment obligatori per a tots els col·legis professionals.»

Díhuit. Es modifiquen els apartats 1 i 2 de l'article 36, que queden redactats de la manera següent:

«1. Si en la resolució que posa fi al procés hi ha un pronunciament sobre costes, a favor de qui va obtindre el reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta o de qui el tinga legalment reconegut, la part contrària haurà d'abonar les costes causades en la defensa i representació d'aquella.

2. Quan en la resolució que pose fi al procés siga condemnat en costes qui haja obtingut el reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta o qui el tinga legalment reconegut, aquest quedarà obligat a pagar les causades en la seua defensa i les de la part contrària, si dins dels tres anys següents a la terminació del procés arriba a millor fortuna, i queda mentrestant interrompuda la prescripció de l'article 1.967 del Codi Civil. Es presumeix que ha arribat a millor fortuna quan els seus ingressos i recursos econòmics per tots els conceptes superen el doble del mòdul previst en l'article 3, o si s'han alterat substancialment les circumstàncies i condicions tingudes en compte per a reconèixer el dret d'acord amb la present llei. Li correspondrà a la Comissió la declaració de si el beneficiari ha arribat a millor fortuna d'acord amb el que disposa l'article 19, i es podrà impugnar la resolució que dicte en la manera prevista en l'article 20.»

Dènou. Es modifica el paràgraf primer de l'article 37, que queda redactat de la manera següent:

«Les administracions públiques competents subvencionaran amb càrrec a les seues dotacions pressupostàries la implantació i prestació dels serveis d'assistència jurídica gratuïta pels col·legis d'advocats i de procuradors.»

Vint. Es modifica el paràgraf primer de l'article 38, que queda redactat de la manera següent:

«Reglamentàriament s'establirà el sistema a través del qual se subvencionarà, amb càrrec a les dotacions pressupostàries de les administracions públiques competents, el cost que genere als consells generals i col·legis professionals d'advocats i procuradors el funcionament operatiu dels serveis d'assistència jurídica gratuïta, de les unitats encarregades de l'assessorament i l'orientació previs al procés als ciutadans i de la qualificació provisional de les pretensions sol·licitades.»

Vint-i-u. Es modifica l'apartat 1 de la disposició addicional primera, que queda redactat de la manera següent:

«1. El capítol I, els articles 9, 10.1, 12 i 16 a 21 del capítol II, els articles 27 a 29 i 31 a 36 del capítol IV, el capítol VII, les disposicions addicionals tercera, quarta i cinquena, la disposició derogatòria i la disposició final primera bis es dicten a l'empara de les competències que a l'Estat atribueix l'article 149.1.3a, 5a i 6a de la Constitució Espanyola, sobre relacions internacionals, administració de justícia i legislació processal, respectivament.»

Vint-i-dos. S'introdueix una disposició addicional segona bis, que queda redactada de la manera següent:

«Disposició addicional segona bis. *Composició de les comissions d'assistència jurídica gratuïta en casos excepcionals.*

Excepcionalment, quan necessitats del servei ho requerisquen, el funcionari que actua com a secretari en les comissions d'assistència jurídica gratuïta dependents de l'Administració General de l'Estat, podrà ser substituït per un empleat públic pertanyent a subgrup professional A1 amb destinació en la gerència territorial del Ministeri de Justícia corresponent o, si no, en la delegació o subdelegació del Govern del territori del qual es tracte.»

Vint-i-tres. S'introdueix una disposició final primera bis, que queda redactada de la manera següent:

«Disposició final primera bis.

En aquesta llei es contenen les normes d'incorporació al dret espanyol de les disposicions de la Directiva 2003/8/CE del Consell, de 27 de gener de 2003, destinada a millorar l'accés a la justícia en els litigis transfronterers per mitjà de l'establiment de regles mínimes comunes relatives a la justícia gratuïta per als litigis mencionats.»

Disposició final quarta. *Modificació de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.*

S'introdueix un nou apartat 3 a l'article 23 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa, que queda redactat de la manera següent:

«3. Podran, no obstant això, comparéixer per si mateixos els funcionaris públics en defensa dels seus drets estatutaris, quan es referisquen a qüestions de personal que no impliquen separació d'empleats públics inamovibles.»

Disposició final cinquena. *Modificació de la Llei 60/2003, de 23 de desembre, d'Arbitratge.*

Es modifica l'apartat 1 de l'article 11 de la Llei 60/2003, de 23 de desembre, d'Arbitratge, que queda redactat de la manera següent:

«1. El conveni arbitral obliga les parts a complir el que s'ha estipulat i impedeix als tribunals conèixer de les controvèrsies sotmeses a arbitratge, sempre que la part a qui interesse ho invoque per mitjà de declinatòria.

El termini per a la proposició de la declinatòria serà dins dels deu primers dies del termini per a contestar a la demanda.»

Disposició final sisena. *Modificació de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere.*

Es modifica l'apartat 1 de l'article 20 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere, que queda redactat de la manera següent:

«1. Les víctimes de violència de gènere tenen dret a rebre assessorament jurídic gratuït en el moment immediatament previ a la interposició de la denúncia, i a la defensa i representació gratuïtes per part d'un advocat i procurador en tots els processos i procediments administratius que tinguen causa directa o indirecta en la violència patida. En aquests supòsits, una mateixa direcció lletrada haurà d'assumir la defensa de la víctima, sempre que amb això es garantisca degudament el seu dret de defensa. Aquest dret assistirà també els drethavents en cas de defunció de la víctima, sempre que no siguen participants en els fets. En tot cas, es garantirà la defensa jurídica, gratuïta i especialitzada de manera immediata a totes les víctimes de violència de gènere que ho sol·liciten.»

Disposició final setena. *Modificació de la Llei 18/2011, de 5 de juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en l'Administració de justícia.*

La Llei 18/2011, de 5 de juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en l'Administració de justícia, queda modificada en els termes següents:

U. Es modifica l'apartat 1 de l'article 26, que queda redactat de la manera següent:

«1. L'expedient judicial electrònic és el conjunt de dades, documents, tràmits i actuacions electròniques, així com de gravacions audiovisuals corresponents a un procediment judicial, siga quin siga el tipus d'informació que continga i el format en el qual s'hagen generat.»

Dos. S'introdueix un nou article 32 bis, que queda redactat de la manera següent:

«Article 32 bis. *Arxius electrònics d'apoderaments apud acta.*

1. Així mateix, es disposarà en les oficines judicials amb funcions de registre, d'un arxiu electrònic d'apoderaments en què hauran d'inscriure's els apoderaments apud acta atorgats presencialment o electrònicament per qui tinga la condició d'interessat en un procediment judicial a favor de representant, per a actuar en nom seu davant l'Administració de justícia.

Això no impedirà l'existència d'arxius electrònics d'apoderaments apud acta en cada oficina judicial per a la realització dels tràmits específics en cada una.

2. Els arxius electrònics d'apoderaments apud acta hauran de ser plenament interoperables entre si, de manera que es garantisca la seua compatibilitat informàtica i interconnexió, així com la transmissió telemàtica de les sol·licituds, escrits i comunicacions que es registren en els seus corresponents arxius.

Els arxius electrònics d'apoderaments apud acta permetran comprovar vàlidament la representació que tinguen els que actuen davant de l'Administració de justícia en nom d'un tercer.

3. Els assentaments que es realitzen en els arxius electrònics d'apoderaments apud acta hauran de contindre, almenys, la informació següent:

a) Nom i cognoms o raó social, número de document nacional d'identitat, d'identificació fiscal o de document equivalent del poderdant.

b) Nom i cognoms o raó social, número de document nacional d'identitat, d'identificació fiscal o de document equivalent de l'apoderat.

c) Data d'inscripció.

d) Tipus de poder segons les facultats que atorgue.

4. Els apoderaments apud acta que s'inscriuen en els arxius electrònics d'apoderaments apud acta hauran de correspondre a alguna de les tipologies següents:

a) Un poder general perquè l'apoderat pugua actuar en nom del poderdant en qualsevol actuació judicial.

b) Un poder perquè l'apoderat pugua actuar en nom del poderdant únicament en determinades classes de procediments.

c) Un poder especial perquè l'apoderat pugua actuar en nom del poderdant en un procediment concret.

5. El poder inscriptible en què la part atorgue la seua representació a l'apoderat haurà de ser conferit per compareixença apud acta.

L'apoderament apud acta s'atorgarà per mitjà de compareixença electrònica en la corresponent seu electrònica judicial fent ús dels sistemes de firma electrònica que preveu aquesta llei, o bé per mitjà de compareixença personal davant del secretari judicial de qualsevol oficina judicial.

6. Els apoderaments inscrits en l'arxiu tindran una validesa determinada màxima de cinc anys a comptar de la data d'inscripció. En tot cas, en qualsevol moment abans de la finalització del termini el poderdant podrà revocar o prorrogar el poder. Les pròrrogues atorgades pel poderdant a l'apoderament tindran una validesa determinada màxima de cinc anys a comptar de la data d'inscripció.

7. Les sol·licituds de revocació, de pròrroga o de denúncia d'aquest podran dirigir-se a qualsevol arxiu, circumstància que haurà de quedar inscrita en l'arxiu davant el qual tinga efectes el poder i produiran efectes des de la data en què es produísca la inscripció.»

Tres. Es modifica l'apartat 1 de l'article 33, que queda redactat de la manera següent:

«1. Els ciutadans podran triar en tot moment la manera de comunicar-se amb l'Administració de justícia, siga o no per mitjans electrònics.

Així mateix, es podrà establir legalment o reglamentàriament l'obligatorietat de comunicar-se amb ella utilitzant només mitjans electrònics quan es tracte de persones jurídiques o col·lectius de persones físiques que per raó de la seua capacitat econòmica o tècnica, dedicació professional o altres motius acreditats tinguen garantit l'accés i disponibilitat dels mitjans tecnològics necessaris.»

Quatre. S'introdueix un nou apartat 3 a l'article 40, que queda redactat de la manera següent:

«3. L'apoderament es podrà acreditar igualment per mitjà de la certificació de la seua inscripció en l'arxiu electrònic d'apoderaments apud acta de les oficines judicials.»

Cinc. Es modifica l'apartat 1 de l'article 43, que queda redactat de la manera següent:

«1. L'incompliment del deure d'ús de les tecnologies, en els termes establits en aquesta llei, per un professional de la justícia en la seua primera comunicació amb un òrgan judicial podrà ser esmenat. A aquests efectes, l'òrgan judicial concedirà un termini màxim de cinc dies amb l'advertència que totes les seues actuacions davant d'aquest òrgan, en aquest o en qualsevol altre procés, així com davant de qualsevol altre òrgan del mateix partit judicial, hauran de realitzar-se emprant mitjans electrònics i de conformitat amb aquesta llei.»

Disposició final huitena. *Modificació de la Llei 29/2011, de 22 de setembre, de reconeixement i protecció integral a les víctimes del terrorisme.*

Es modifica l'article 48 de la Llei 29/2011, de 22 de setembre, de reconeixement i protecció integral a les víctimes del terrorisme, que queda redactat de la manera següent:

«Article 48. *Dret a l'assistència jurídica gratuïta.*

1. Les víctimes del terrorisme a què es refereix l'article 4.1 i 2, tenen dret a l'assistència jurídica gratuïta en tots els processos judicials i procediments administratius que tinguen causa directa o indirecta en la situació que provoca l'esmentada condició, amb independència dels seus recursos econòmics, en els termes establits en la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta. En aquests supòsits, una mateixa direcció lletrada assumirà la defensa de la víctima. Aquest dret assistirà també les persones a què es refereix l'article 4 en cas de defunció de la víctima.

2. En tot cas, es garantirà l'assistència jurídica gratuïta de manera immediata a totes les víctimes del terrorisme que ho sol·liciten. El dret de justícia gratuïta es perdrà si amb posterioritat no se'ls reconeix la condició de víctima o si es dicta sentència absolutòria ferma o arxiu ferm, sense l'obligació d'abonar el cost de les prestacions gaudides gratuïtament fins a aquell moment.»

Disposició final novena. *Modificació de la Llei 10/2012, de 20 de novembre, per la qual es regulen determinades taxes en l'àmbit de l'Administració de justícia i de l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses.*

Es modifica el paràgraf segon de l'apartat 2 de l'article 8 de la Llei 10/2012, de 20 de novembre, per la qual es regulen determinades taxes en l'àmbit de l'Administració de justícia i de l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses, que queda redactat de la manera següent:

«En cas que no s'adjunte el justificant per no haver-se realitzat el pagament o per haver-se omés la seua aportació, o quan la liquidació efectuada siga errònia, el secretari judicial requerirà el subjecte passiu perquè l'aporte o corregisca la liquidació en el termini de deu dies, i no es donarà curs a l'escrit fins que aquesta omissió siga esmenada. L'absència d'esmena de la deficiència o de correcció de la liquidació, després del requeriment del secretari judicial a què es refereix el precepte, donarà lloc a la preclusió de l'acte processal i a la consegüent continuació o finalització del procediment, segons siga procedent.»

Disposició final deu. *Títol competencial.*

1. L'article únic d'aquesta llei i les disposicions finals quarta i setena es dicten a l'empara del que disposa l'article 149.1.6.a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de legislació processal.

2. Les disposicions finals primera i segona es dicten a l'empara del que disposa l'article 149.1.8.ª de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de legislació civil.

3. En relació amb la disposició final tercera, les reformes dels articles 1, 2, 3, 6, 8, 10.1, 12, 16, 17, 19, 20, 21, 36 i la disposició final primera bis de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'Assistència Jurídica Gratuïta, es dicten a l'empara de les competències que atribueix a l'Estat l'article 149.1.5a i 6a de la Constitució Espanyola, sobre administració de justícia i legislació processal, respectivament. Les reformes dels articles 10.2, 10.3, 13, 24, i la disposició final segona bis seran aplicables en defecte de normativa específica de les comunitats autònomes que hagen assumit l'exercici efectiu de les competències en matèria de provisió de mitjans per a l'Administració de justícia.

4. La disposició adicional primera i les disposicions finals cinquena, sisena, huitena i novena es dicten a l'empara de les competències exclusives de l'Estat en matèria de legislació mercantil, processal i civil i Administració de justícia, establides en l'article 149.1.6.a, 8a i 5a de la Constitució.

Disposició final onze. *Modificacions i desplegaments normatius.*

1. El Govern durà a terme les modificacions i desplegaments normatius que siguen necessaris per a l'execució de la present llei.

2. El Govern, en el termini d'un any a comptar de la publicació d'aquesta llei en el «Boletín Oficial del Estado», remetrà a les Corts Generals, per a la seua aprovació, el projecte de llei que regule la capacitació professional exigida als graduats socials per a actuar en els procediments laborals i de Seguretat Social de conformitat amb la Llei 36/2011, de 10 d'octubre, reguladora de la jurisdicció social, i que determine, entre altres aspectes, el títol exigible, la formació especialitzada i l'avaluació a realitzar.

A aquest efecte i a fi d'elaborar, en el mateix termini d'un any, un estudi sobre els desplegaments normatius necessaris per a l'adaptació del marc legal que possibilita, si és el cas, l'accés dels graduats socials al sistema de representació tècnica gratuïta, es constituirà en el termini de tres mesos una comissió mixta formada pel mateix nombre de representants del Consell General de l'Advocacia i del Consell General de Graduats Socials, de la qual formaran part els experts, en igual nombre, que designe el Ministeri de Justícia.

Disposició final dotze. *Entrada en vigor.*

1. Aquesta llei entrarà en vigor l'endemà de la publicació en el «Boletín Oficial del Estado».

2. No obstant això, les previsions relatives a l'obligatorietat de tots els professionals de la justícia i òrgans i oficines judicials i fiscals, que encara no ho facen, d'emprar els sistemes telemàtics existents en l'Administració de justícia per a la presentació d'escrits i documents i la realització d'actes de comunicació processal en els termes de la llei processal i de la Llei 18/2011, de 5 de juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació, entraran en vigor l'1 de gener de 2016, respecte dels procediments que s'inicien a partir d'aquesta data.

D'altra banda, les previsions relatives a l'arxiu electrònic d'apoderaments apud acta i a l'ús pels interessats que no siguen professionals de la justícia dels sistemes telemàtics existents en l'Administració de justícia per a la presentació d'escrits i documents i la realització d'actes de comunicació processal en els termes anteriorment indicats, entraran en vigor l'1 de gener de 2017.

3. Les modificacions dels articles 648, 649, 656, 660 i 671 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'Enjudiciament Civil, entraran en vigor el 15 d'octubre de 2015.

Per tant,

Mane a tots els espanyols, particulars i autoritats, que complisquen aquesta llei i que la facen complir.

Madrid, 5 d'octubre de 2015.

FELIPE R.

El president del Govern,
MARIANO RAJOY BREY